bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

EKONOMİ

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Fiyatı 250 kuruş

PAZARTESİ 30 NİSAN 1979

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 2117.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının son kararı:

İstanbul'da 1 Mayıs'ta sokağa çıkmak yasak

- Sıkıyönetim Komutanlığı bildirisinde sokağa çıkma yasağının DİSK yöneticilerinin tavrından dolayı kararlaştırıldığı belirtildi
- Bildiride sağduyu sahibi sendikaların 1 Mayıs günü İstanbul'da gösteri yapmaktan vazgeçme kararlarının takdirle karşılandığı açıklandı
- Sokağa çıkma yasağı 30 Nisan saat 24.00'den başlayıp 2 Mayıs 1979 günü saat 05.00'e kadar sürecek
- Anadolu'dan gelen trenler Gebze'de, Trakya'dan gelen trenler ise Çerkezköy'de bekletilecek, 2'nci emirden sonra İstanbul'a gelecek

İstanbul, (A.A.) — 1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı dün yayınladığı 22 numaralı bildirisi ile 1 Mayıs günü İstanbul'da sokağa çıkma yasağı koymuştur.

1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının 22 numaralı bildirisi aynen şöyledir:

«1 — Milli Güvenlik Kurulunun, hükümetin ve komutanlığın çeşitli tavsiye ve uyarılarına ve komutanlığın kesin yasaklarına rağmen, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu yöneticileri, ülkemizi ve milletimizi bölmeyi ve Türk Cumhuriyet ve demokrasisini yok etmeyi hedef alan iç ve dış mihrakların özlemini çektikleri şekilde Türk işçilerini, s... Türk milletinin bizzat kendisi demek olan Türk Silahlı Kuvvetleri ile karşı karşıya getirme yoluna sevk ...cek olan 1 Mayıs miting ve gös-

(Devamı 8. Sayfada)

CHP, üyelerinin 1 Mayıs'a katılmamasını istedi

Ankara, (A.A.) — CHP Genel Yönetim Kurulu, 1 Mayıs törenlerine, CHP yöneticileri başta olmak üzere, bütün CHP'lilerin katılmamasını karara bağlanmıştır.

CHP Genel Yönetim Kurulu'nun önceki gün genel sekreter Mustafa Üstündağ başkanlığında yaptığı toplantıyı toplantıdan sonra dün yayınlanan bildiride konuyla ilgili olarak şu görüş belirtilmiştir:

«Bu ortam içinde yapılmak istenecek olan 1 Mayıs törenlerine, Cumhuriyet Halk Partisi yöneticileri başta olmak üzere bütün Cumhuriyet Halk Partililerin katılmaması, Genel Yönetim Kurulu'nca, ülkenin yüksek çıkarları ve Cumhuriyet Halk Partililiğin sorumluluk anlayışı içinde gerekli görülmüş ve karara bağlanmıştır.»

Bugün, 19 ilde sıkıyönetim ilanını gerektiren koşulların kaynağının, geçmiş cephe hükümetleri dönemlerinde ulusu cephelere bölme politikalarının sonucu olduğu da kaydedilen CHP Genel Yönetim Kurulu bildirisinde daha sonra «böyle olduğu halde, bu tutumun sonucu olan ve toplumumuzda açılan derin yaraların sancılarını çektiğimiz bu ortamda 1 Mayıs kutlama törenlerinin, bazı çevrelerce yasalara ve

(Devamı 8. Sayfada)

İZMİR'DEKİ TÖRENE KATILIM ARTIYOR

- ANKARA'DA ARALARINDA DİSK'E BAĞLI SENDİKALARIN DA BULUNDUĞU 22 DEMOKRATİK ÖRGÜT DÜN YAPTIĞI AÇIKLAMADA 1 MAYIS'A İZMİR'DE KATILACAKLARINI AÇIKLADILAR VE TÜM ANTİFAŞİST VE ANTİEMPERYALİST KİŞİ VE KURULUŞLARI 1 MAYIS'TA İZMİR'E DAVET ETTİLER
- ANKARA'DA SIKI GÜVENLİK ÖNLEMLERİ ALINIRKEN, İZMİR'DE 6 HASSAS BÖLGEYE AYRILARAK DENETİM ALTINA ALINDI

Haber Merkezi — Maden-İş, Bank-Sen ve Baysen Sendikalarının 1 Mayıs kutlamalarına İzmir'de katılacaklarını açıklamalarından sonra DİSK'e bağlı birçok sendikanın yanısıra çeşitli demokratik örgüt ve kuruluşlar da 1 Mayıs gösterisine İzmir'de katılacaklarını açıklamışlardır. Ankara'da, aralarında DİSK'e bağlı sendikaların da bulunduğu 22 demokratik örgüt ve kuruluş adına dün yapılan açıklamada «tüm anti-faşist, anti-emperyalist kişi ve kuruluşları 1 Mayıs'ı İzmir'de kutlamaya çağırıyoruz» denmektedir. İstanbul'da da önceki gün 17 demokratik kitle örgütü adına yapılan açıklamada 1 Mayıs'ın İzmir'de yapılacak törenlerle yığınsal olarak kutlanacağı belirtildi.

İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanış-

(Devamı 8. Sayfada)

Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerine atamalar yapıldı

Ankara (A.A.) — Ankara, İstanbul, Erzincan ve Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemelerine 11 hakim ve savcı ile iki subay atanmıştır.

Resmi Gazetenin dünkü sayısında yeralan atama kararına göre, Hak. Kd. Alb. Fahrettin Biçel, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavir Yardımcılığına, Hv. Hak. Binb. Atilla Tünay Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Yardımcı Askeri Sav

(Devamı 8. Sayfada)

TÖB-DER şubelerinde arama yapıldı

İstanbul (A.A.) — TÖB-DER İstanbul Şubesi Genel Sekreteri Kemal Uzun dün yaptığı yazılı açıklamada, TÖB-DER şubelerinin arandığını, Üsküdar Şube Başkanı ile üç Yönetim Kurulu üyesinin gözaltına alındığını bildirmiştir.

Örgüt binasına baskın yapılarak kapıların kırıldığını, eşyaların dağıtıldığını öne süren TÖB-DER İstanbul Şubesi Genel Sekreteri Kemal Uzun, açıklamasında, tüm baskılara karşın TÖB-DER'li öğretmenlerin yılmayacağını, ekonomik ve demokratik hak mücadelelerini, demokratik ve devrimci halk güçlerinin yanlarında yerlerini alarak sürdüreceklerini kaydetmiştir.

BM Barış Gücü'nün elinde bulunan Güney Lübnan topraklarını işgal eden Binbaşı Müşir Mali'nin askerleri hareket halinde görülüyor. (Foto: ABC)

Lübnan'da kurulan devleti henüz tanıyan ülke çıkmadı

- FALANJİST BİNBAŞI HADDAD'IN MİNİ CUMHURİYETİNİN EMPERYALİSTLERİN TEZGÂHLADIĞI UZUN SÜRELİ BİR PLAN SONUCU KURULDUĞU TÜM ARAP DÜNYASINDA PAYLAŞILAN ORTAK BİR KONU

(DIŞ HABERLER SERVİSİ) — 19 Nisan Lübnan ordusunun ülkenin Güney'indeki bölgelere girme kararı alması ve bu kararı uygulamaya koymasından, aynı gün İsrail'in de desteklediği faşist Falanjist Binbaşı Saad Haddad bölgede Özgür Lübnan Cumhuriyeti'ni ilan etmesinin üzerinden 10 gün geçmesine rağmen Haddad'ın cumhuriyetini tanıyan kimse olmamıştır.

BUGÜNE NASIL GELİNDİ

1958'de Amerikan piyadelerinin Beyrut'a girmesini sonuçlanan ilk iç savaşından sonra meydana gelen olay ve gelişmeler sürekli olarak Lübnan'ı bugüne getirdi. Müslüman-Hristiyan çatışması olarak yaratılmak istenen ve Lübnan'ın parçalanması için bir araç olarak kullanılan bu komplo, 13 Nisan'da faşist Falanjistlerin Beyrut'da bir otobüse saldırması ve 27 kişinin ölümünden sonra başlayan gelişmeler Lübnan'da bir iç savaşın yaşanmasına neden oldu. İki yıl süren iç savaş Suriye ordusunun, Lübnan'a girmesiyle durdu. Ancak bu arada 70 bin kadar insan da öldü. Suriye ordusunun Lübnan'a girmesiyle yok olmaktan kurtulan faşist falanjistler sürekli olarak İsrail'den gördükleri yardımlarla güçlenmeye başladılar. Daha sonra Suriye ordusuna da saldırmaya başlayan faşistler bu ordunun ve tüm Filistinlilerin Lübnan'dan çıkmasını istedi. Falanjistler bu oyunlarıda destekleyen İsrail, emperyalist ve gerici Arap güçleri Lübnan'ı kendi planları için sürekli olarak «savaşın sürdüğü sıcak bir alan olarak» tutma amacındaydılar. İşte Lübnan'da ilan edilen Haddad'ın bu mini cumhuriyeti bu planının bir parçasıdır.

«Dünya Barışı ve Vietnam» konulu konferans yapıldı

- AHMET İSVAN, KAMBOÇYA'DA 2,5 MİLYON İNSANIN POL-POT YÖNETİMİNCE NASIL ÖLDÜRÜLDÜĞÜNÜ ANLATTI

İSTANBUL — Barış Derneği'nin çağrısı üzerine demokratik kitle örgütleri, meslek kuruluşları ve barışsever kişilerinin hazırlıklarını yürüttüğü «Dünya Barışı Açısından Vietnam» Türkiye Ulusal Konferansı İstanbulda Gazeteciler Sendikası Toplantı Salonunda dün saat 10.00'da açıldı. Hazırlık Örgütleri adına Barış Derneği Genel Başkanı bir açılış konuşması yaptı. Türkiye'yi Helsinki'de yapılan Vietnam Halkı ile Dayanışma Konferansında temsil eden delegasyon sözcüsü olarak Ahmet İsvan'ın konuşması izledi. Ahvet İsvan konuşmasında Pol-Pot rejiminin Kamboçya'da 2,5 milyon insanın ölümüne neden olan soykırımını anlattı.

Daha sonra Ankara, Eskişehir, Düzce, Edirne bölgelerinden gelen temsilciler Vietnama dayanışma armağanlarını verdiler.

Konferans genel oturum demokratik örgütlerin yuvarlak masası, meslek kuruluşları ve sendikalar yuvarlak masası ile çalışmalarını sürdürdü.

Toplantıda ayrıca Barış Derneği Genel Başkanı Mahmut Dikerdem ve TİP Başkanlık Kurulu üyesi Yavuz Ünal da birer konuşma yaptılar.

Bilindiği gibi daha önce «Dünya Barışı ve Vietnam» konulu konferansa ön hazırlık olarak çeşitli illerde toplantılar yapıldı ve konunun ayrıntıları gözler önüne serildi.

DİKMENER'İN CENAZESİ DÜN TÖRENLE KALDIRILDI

İSTANBUL — Cumhuriyet Gazetesi Yazıişleri Müdürlerinden Bülent Dikmener'in cenazesi dün düzenlenen bir törenle Nuruosmaniye Camiinde kılınan öğle namazından sonra Zincirlikuyu mezarlığında toprağa verilmiştir.

Gazeteci Bülent Dikmener'in cenazesi dün saat 11.00'de görevli bulunduğu Cumhuriyet Gazetesi binası önüne getirilmiştir. Cumhuriyet Gazetesi önünde düzenlenen törende konuşan İlhan Selçuk, «bir yiğit devrimci arkadaşımızı yitirdik. Onun kaldığı yerden bu işi sürdüreceğiz. Yeni yetişen nesiller ondan büyük ders alacaklardır» demiştir.

Dikmener'in cenazesi daha sonra Gazeteciler Cemiyeti önüne getirilmiştir. Burada yapılan törende konuşan Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Mustafa Yücel, Dikmener'in basın çalışanları ara-

(Devamı 8. Sayfada)

Demirel, «Mücadelemiz çetindir» dedi

Ankara (A.A.) — AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, partisinin Uşak İl Kongresine gönderdiği mesajda, «Mücadelemiz çetindir. Ülkemizin idaresini eline geçirmiş bulunan zihniyet tahripkârdır. Çok daha büyük bir kudret haline gelmek yolunda azim, şuur ve inançla birbirimize daha çok sarılmalıyız» demiştir.

AP Genel Başkanı Demirel, Adalet Partisinin devletin ülkesi ve milleti ... bölünmez bütünlüğüne ... milli-manevi değerlere ...dık, işsizlik, çaresizlik ... ...likle mücadeleyi ... ...ne şiar edindiğini bild... ...r.

BİR ÇİLEDİR BİZ YAŞADIK...
BİR CÜZZAMLININ YAŞAM ÖYKÜSÜ

Takvimler bahar geldi mi Anadolu'da, artık vazgeçmişse direnmekten kış. Ankara'da bile bir başka gelir havalar. Çılgın kentleşmenin gözü dönmüşlüğünden nasılsa kurtulabilmiş birkaç kayısı ağacı, çiçekleniverir bir gecede. Toprak gibi, insanlar da kabuk değiştiriyor; [illegible] bahar, yüreklere [illegible] yeniden canlanma sevincini bırakır.

Ne var ki her yürek bu sevinci duyamıyor. «Bahar bir geldi ki ömrüme, tam geldi» dedi Kemal Bey, «Gelen baharlar hiç vermez artık...»

CÜZZAMLILA SAVAŞ DİSPANSERİ'NDE...

Kemal Bey ile bir bahar günü, Ankara Cüzzamla Savaş Dispanseri'nde tanıştık. Dispanser, ulusal cüzzam savaşına yaşamını adamış hekim, [illegible] çabalarının ürünü. Ülkenin 38-40 bin cüzzamlısına, birkaç benzer kuruluş gibi, 23 yataklı servisiyle olanakları ölçüsünde sağlık, umut dağıtmaya çalışıyor. Yardımcı sağlık görevlilerinden biri eski cüzzamlı. Yıllar öncesinde, iyileştikten sonra görevli olarak kalmışlar.

«Cüzzamlı hasta için asıl sorun [illegible]» dedi Leyla hemşire, «Az kaldı, bizim Sevgi'nin dünyasını altüst ediyordu. Sevgi hemşire bir gençle arkadaş olmuş, evlenmeye karar vermişler. Haber, duyanı ayağa kaldırmış. Delikanlının ailesi akrabaları; «Bir oğlumuza her gün cüzzamlılarla geçen gelin alıp da [illegible] torunlarla uğraşamayız» demişler. [illegible] bilenler girmiş de konu tatlıya bağlanmış.

Hemşire Perihan hanım, «Serviste en kıdemli hasta Kemal Bey. Emekliliğini istese yeridir» dedi. Kemal Bey 55-60 yaşlarında gösteren [illegible] bir yüz, bir çökük burun, pençe eller, bir düşük ayak, yığınlarla leke. Kendisine herkes «reis» diyor. «Memlekette de reis derler. [illegible]»

[illegible] cüzzamlılar çemberi alıyor çevremizi. Kesik parmaklar, felçli yüzler, parmaksız eller kollarla tanışıyoruz. Tıp öğrencisi olmama rağmen, serviste görevsiz bir sivil olarak, çekilmeden oturup onlarla çay içmemi hayretle karşılıyorlar. Bahtsız bir ülkenin bahtsız gençliğinden söz açıyoruz. Yılda en az 50 bin çocuğun [illegible], 10 bin kadının düşük nedeniyle canını yitirdiği [illegible] Türkiye'yi konuşuyoruz. [illegible] Yaşam öyküsünü yazmak konusunda Kemal Bey ile sözleşiyoruz. [illegible] Ankara'nın kargaşasına, [illegible] vitrinlerin aydınlattığı Ankara'ya dalıyorum...

«BİR ÇİLEDİR, BİZ YAŞADIK...»

Dispanserdeki [illegible] Kemal Bey öyle dolu ki, sorulmadan anlatmaya hazır. «Bir yaşam [illegible] doktor bey. Boşa da olsa yaşadık bir ibret olacaksa eğer, yine de boşa sayılmaz.»

Kemal reis 1932'de bir Karadeniz kasabasında doğmuş. «Babam maden çavuşu idi. [illegible] Evlenmiş, bir oğlu olmuş. Hanımı ölünce de annemi almış. [illegible]»

«İlkokul öncesini hiç bilmiyorum. Kim ne kadar bilir ki çocukluğunu? Oynayıp zıplayıp geçirdiğim olsa gerek. [illegible] İyi öğrenciydim ama ilkokulda, başarılıydım. İlkokulu üçüncülükle bitirdim. Yıl oldu 1945. Tam İkinci Dünya Savaşı sonu. Babam rahmetli, tuttu beni sanat enstitüsüne yazdırdı. O zamanlar sanat enstitülerine ilkokuldan sonra beş yıl okunur. Sınıfları doğrudan geçerek üç yılı tamamladım.»

«Dördüncü sınıfa yeni başlamıştım; burnumun sol kanadında önce bir kaşınma oldu, sonra yara açıldı. Küçük bir şey. İyileşiyor, yeniden açılıyor. [illegible] «Frengi gibi bir şey olmasın; seni doktora göndereyim» dedi.»

«Küçüklükte bir [illegible] oynaya oynaya yara etmişsin, önemli değil» dedi hükümet tabibi. [illegible] Yara sonra iyileşmiyor. [illegible] Hükümet tabibi aynı hekim. [illegible]

[illegible] Yara sonra yeniden açıldı, burnum yeniden şişti. Yeniden ilaç, istirahat aldım. Yıl sonuna kadar bu durum böyle tekrarlandı geldi. En sonunda bütünüyle iyileştim.»

«Gel gör ki okul azadı. Okula gidemem bir yandan, bir yandan çalışmam [illegible] ne ile eve geldim. [illegible]

«Bir işyerine soğuk demirci olarak girdim. Orada görevli bir [illegible] de çok uğraştı beni okula çevirmek için. Ailemin çalışmama gereksinimi yok. Şehir gibi yerde [illegible] mülkümüz var. Düşünüyorum da, okula dönsem çok şey değişirdi. Engel oldu kirliasi yeni yetmelik gururum...»

«[illegible] taşıtlarda muavinliğe başladım. Araba sürmeyi öğrenince de ehliyetname için başvurdum. Muayenede sağlam çıktım, tam anlamıyla gerçek bir muayene ama. Bu sıralar askerlik yoklaması geldi çattı. Askerlik muayenesinden de sağlam çıktım. Düzen şöyle: Muayene yapılıyor, bir yıl sonra yirmi yaştan gün almadan askerlik başlıyor. Askerlik muayenesinden iki ay kadar sonra, burnumda aynı bölge yeniden kızardı...»

«Bu kez yara olmadı ama, gözlerimde sulanma yinelendi, burnum şişti. Sağ dirseğimde bir yara çıktı ortaya. O taraf elimin küçük parmağında da bir uyuşma var. Herhalde dikkat etmedim, bir yere çarptım diye geçiştirdim ben. Annemi ise bir telaştır aldı. Sonradan öğrendim ki, annem bir zamanlar Safranbolu'daki cüzzamlıhaneyi görmüş. İlk yaradan beri kuşkulanır durumuş. Annemin uzak akrabalarında varmış cüzzam. Yakınlarda benden başka kimsede görmedik. Baba tarafımı ise hiç öğrenemedim.»

«Bir gün annemle birlikte kalktık doktora gittik. Bu defa hükümet tabibi bir başka hekim. Odaya girdik, doktora üç dört adım kaldı; «Olduğun yerde kal» dedi doktor, «Elini bir yere sürme.» Nedenini sordum. «Az konuş», dedi, «konuşurken de başını yan tarafa çevir». Bir soğuk ter boşandı, sorma gitsin... Burnuma, dirseğime dokunmadan baktı. Kaşlarıma baktı, kaşlarım sağlam. Bir iğne aldı, alkolledi, o parmağıma batırdı. Duymuyorum. Anneme; «Kapıyı aç» dedi, işaret etti, ben çıktım, kapı kapandı. Yenemedim merakımı, içeriyi dinledim.»

«Doktor, «Oğlun lepra olmuş hanım» diyordu anneme; «Böyle başlar bu hastalık. Lekeler, kabartılar, yumrular, ya da böyle olur vücutta. Mikrobu nerenin sinirine gitmişse, orada da hissizlik oluşur; dokunma, sıcak soğuk anlaşılmaz. Zor bulaşır deniyorsa da, ben inanamadım gitti. Sen bunun kabını kacağını ayır, ayrı oda ver. Korkma, soydan geçmez. Ama, erkenden tedavi etmezsek sakatlık yapabilir. Onun için, İstanbul'a, cüzzam hastanesine telefon edeceğim. Yer varsa göndereceğim». Ben lepra sözünü ilk işitiyorum. Annemse aklına miskin hastalığını dolamış. Safranbolu'da gördüklerini anlatıyor. «Taa kendisi» diyor doktor. İşte böyle geldi benim ömrüme bahar...»

«HER DERDE DEVA İSTANBUL...»

«İşlemler on gün içinde tamamlandı. Yanıma, kaçmasın diye olacak, bir de zabıta memuru kattılar. Evraklardan sorumlu, sözde. Onun deyişine göre, «Bununla bir arada bulunma; uzaktan izle.» demiş doktor. Yolculukta on cümle ya konuştuk, ya konuşmadık. Yakınlık göstermek istiyor, istiyor ama, elinde olmadan uzak duruyor. Otobüste ayrı oturuyoruz. Yanımda da halimden habersiz bir gariban...»

(Devam Edecek)

GEÇEN YIL ESKİŞEHİR YETİŞTİRME YURDUNA 1 MİLYON 243 BİN LİRALIK YARDIM YAPILDIĞI AÇIKLANDI.

Eskişehir Yetiştirme Yurdu Müdürü Hasan Çakmak, bakıma muhtaç çocuklarla birlikte görülüyor. (Foto: ABC)

Eskişehir, (ABC) — Eskişehir Yetiştirme Yurdu'na geçen yıl halk tarafından yiyecek ve giyecek olarak 1 milyon 243 bin lira yardım yapıldığı açıklanmıştır. Yurt Müdürü Hasan Çakmak, bir çocuğun yıllık masrafının 18 bin 302 lira olduğunu da belirtmiştir.

Yurda yardımların genellikle halk eliyle olduğunu, bu yardımların çoğunun da bireysel yapıldığını söyleyen yetiştirme yurdu Müdürü Hasan Çakmak şöyle konuşmuştur:

«Eskişehir halkı yardımsever kişilerdir. Halkın yardımları gerek bireysel, gerekse toplu halde devam etmektedir. Geçen yıl toplam 1 milyon 243 bin lira yardım yapmışlardır. Bunun 452 bin 285 liralık bölümü giyecek, 491 bin 830 liralık bölümü yiyecek, 300 bin 157 liralık bölümü de çeşitli şekillerde yapılmıştır. Yine geçen yıl döner sermayemizden 1 milyon 988 bin lira gelir sağladık. 1979 yılının Uluslararası Çocuk Yılı olması nedeniyle yardımların daha da artacağını tahmin ediyoruz.»

1979 Çocuk Yılında çocuk sorunlarının üzerine gidilmekten korkulduğunu da söyleyen Hasan Çakmak «Aslında yurdumuzda ne 7 milyon, ne de 8 milyon bakıma muhtaç çocuk vardır. Yaptığımız araştırmalara göre yurdumuzdaki bakıma muhtaç çocuk sayısı yarım milyon civarındadır. Bu küçük rakam büyütülmemeli ve tam olarak araştırması yapılmalıdır. Bu sorunun üzerine bir an önce gidilmelidir» demiştir.

SİNEMALAR

Beyoğlu

11.00 - 12.35 - 13.30 15.20 - 16.25 - 17.55 - 19.20 - 21.15
- DÜNYA: (46 63 61) Çingene 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
- FİTAŞ: (49 93 61) Ilık Vücutlar 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
- EMEK: (44 84 39) Tehdit 12.00 - 14.15 - 16.30 - 17.45 - 21.15
- ELHAMRA: (44 22 36) Sarı Emanuel - Hong Kong'lu Baba 11.00 - 21.00
- LALE: (44 35 95) Güneşli Bataklık 12.00 - 14.45 - 16.30 - 18.45 - 21.15
- SES: (45 24 16) Kızgın Savaşçı - Günah Meleği 11.00'den sonra devamlı
- SİNE POP: (44 24 22) Sürü
- ÜNAL: (44 93 08) Ceylan - Sarhoş 13.30 - 20.30
- YENİ MELEK: (44 42 39) Kanca 12.00 - 14.45 - 16.30 - 18.45 - 21.15
- ZAFER: (44 93 08) Ceylan - Sarhoş 13.30 - 20.30
- AS: (47 63 15) Karavan
- KONAK: (48 26 06) Çoüncü Balkan Film Şenliği 11.00 - 12.45 - 14.45 - 17.00 - 19.15 - 21.30
- İNCİ: (40 45 95) Dertli Pınar 12.15 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.30 - C. Tesi - Pazar 11.00'den sonra devamlı
- ŞAN: (40 61 92) Kaybolan Yıllar

İstanbul

- YUMURCAK: (81 01 90) Kara Çarşaflı Gelin - Ağ Gözünü Mehmet 11.00 - 13.00 - 16.30 - 18.00 - 20.30
- BULVAR: (31 33 78) Sultan 11.00 - 13.00 - 15.00 - 17.00 - 19.00 - 21.00
- AYDIN: (21 35 53) Toprağın Oğlu - Bülbül Ailesi 11.15 - 20.00
- HAKAN: (23 42 33) Dertli Pınar
- KISMET: (21 17 21) Dertli Pınar
- KRİSTAL: (21 17 21) Kanca
- KARTAL: 75 21 27) (Parseller) Yıkılış - Panik
- MARMARA: (22 38 60) Krokodil 12.00 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.15
- SİNEMA SUR: (23 67 12) Ölüm Kuttarı - Kadın Doktor Olunca 12.00'den itibaren devamlı
- SİNEMA 74: (72 04 44) Baba Oğul Gelin
- ŞAFAK: (22 26 13) Kanca
- ÖZLEM: (21 81 29) Astronot Fehmi - Hem Seviş, Hem Döviş 12.00'den itibaren devamlı
- ÖZKAN: (21 81 29) Karımın Nişanlısı - 12.00'den itibaren devamlı
- NİLGÜN: (21 11 60) Kaybolan Yıllar - Şabanoğlu Şaban 13.00 - 15.00 - 17.00 - 19.00 - 21.15
- YENİ METE: (Eyüp) Şaolin - 5 Deli Pazarda 12.00 - 20.30

Kadıköy Üsküdar

- ARK: (54 02 68) Doktor Moro'nun Adası 11.00'den itibaren devamlı
- ATLANTİK: (44 43 70) Dertli Pınar 12.00 - 14.00 - 16.00 - 21.30
- KENT: (36 96 13) Amerikan Fever
- SİNEMA 83: (55 10 84) İyi Aile Çocuğu
- SUNAR: (33 08 84) Toprağın Oğlu

SİNEMA 73: (53 09 97) (Cevizli) Panik - Yıkılış

TİYATROLAR

- ALİ POYRAZOĞLU KORHAN ABAY TİYATROSU: (49 56 52) İsteyenin Bir Yüzü Kara Vermeyenin Zenci
- ANYAMANYA KUMPANYA: (37 80 83) Kadıköy Hakan Sineması) (Mete İnselel Tıpkısının Aynısı (21.30)
- BAKIRKÖY HALKEVİ: Memleketimden İnsan Manzaraları Cuma: 18.30, Cumartesi - Pazar: 18.30
- DEVEKUŞU KABARE: (44 46 75) (Zeki Alasya - Metin Akpınar) Biz Bize Benzeriz

GAZANFER ÖZCAN - GÖNÜL ÜLKÜ TİYATROSU: (46 80 91) Karımla Evleniyorum

- İSTANBUL AKADEMİK SANAT TOPLULUĞU: (33 06 18) (Sunar Tiyatrosu) Suç
- KENT OYUNCULARI: (46 33 89) Odalar
- NEJAT UYGUR: (22 41 12) Napolyon
- LEVENT KIRCA ARKADAŞ KABARE: (28 01 78) (Eski Çevre Tiyatrosu) Hayatiye Bir Hayat Ver.
- TEVFİK GELENBE TİYATROSU: (31 87 94) (Kadıköy İl Tiyatrosu) Hadi Gene İyisiniz

ŞEHİR TİYATROLARI:

- FATİH: (28 53 80) Hitler Faşizminde Hayat-ı Hakikiye Sahneleri (21.00)
- KADIKÖY: (36 31 21) Yarın Bütün Dünya
- ÜSKÜDAR: (33 03 97) Patavatsız Hanımefendi (21.00)
- TEPEBAŞI DENEME SAHNESİ: Kel arkıcı Bir Evlenme Teklifi (15.30)

DÖRT BİR YÖREDEN KISA KISA...

Bolu'da açılan yerel el sanatları sergisinden bir görünüş... (Foto: ABC)

Bolu'nun yerel el sanatlarını tanıtan sergi büyük ilgi gördü.

BOLU (ABC) — Bolu'nun yerel el sanatlarını tanıtan sergi büyük ilgi görmüştür. Bolu'nun turistik konumunu gözönüne alan Bolu Halk Eğitim Başkanlığı, Bolu'nun ilçelerinden Göynük Kılavuzlar köyü ağaç oymacılığı, Mudurnu Taşkesti oyaları, Mengen pogları, Kıbrısçık ve Seben çorapları ile diğer el sanatları ürünlerini sergilemiştir.

Konuyla ilgili olarak Kılavuzlar köyü ağaç oyma ustalarından İbrahim İleri «El sanatlarını geliştirmek, bu sanatı yapanlara devamlı gelir sağlamak ve kredi vermek gereklidir. El sanatlarıyla uğraşanlar bugün ortadan kalkmıştır, geride kalanlara sahip çıkılmalıdır» derken, Bolu Halk Eğitim Başkanı R. Faruk Öztürk de «Bölgesel el sanatlarını tanıtırken, aynı zamanda bölgesel sanatçılara sahip çıkmaya adım atmış oluyoruz» diyerek el sanatıyla uğraşanlara müjde vermiştir.

Simav Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü tarafından kurulan folklor ekibi (Foto: ABC)

Simav folklor ekibi çevre il ve ilçelerde gösteri yapacak.

SİMAV (ABC) — Simav Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü'nce lise öğrencilerinin bir araya getirilmesiyle bir folklor ekibi kurulduğu, bu ekibin çevre il ve ilçelerde gösteri yapacağı bildirilmiştir.

Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Halk Eğitim Müdürü Ali Kayacan şunları söylemiştir:

«Lise öğrencilerinden hevesli olanlar arasında Antep ve Elazığ floklor ekiplerini kurmuş bulunuyoruz. Kızlı ve erkekli kurulan bu her iki ekipte 14 kız, 13 erkek öğrenci bulunuyor. Yeni kurulan bu ekiple önce ilçede, daha sonra çevre il ve ilçelerde çeşitli gösteriler düzenleyeceğiz.»

Afyon'da plânlanan yatırımın yüzde 70'i gerçekleştirildi.

AFYON (ABC) — 1978 program yılının Afyon'da yapılması planlanan toplam 633 yatırımın yüzde 70 oranında gerçekleştiği ve bunun için 844 milyon liralık harcama yapıldığı açıklanmıştır.

Afyon Valisi Mehmet Saraçoğlu'ndan alınan bilgiye göre, geçen yıl 122 proje ele alan YSE Müdürlüğü bunların yüzde 76'sını, gerçekleştirirken, 119 proje ele alan Bayındırlık Müdürlüğü bunların yüzde 46'sını gerçekleştirmiş, TEK 11. Bölge Müdürlüğü ise 114 projede yüzde 23 gerçekleşme oranına ulaşmıştır.

1978 yılında 6 projeyi ele alan Tapulama Müdürlüğü, 24 projeyi ele alan Karayolları 3. Bölge Müdürlüğü, 2 projeyi ele alan DDY 1. İşletme Müdürlüğü yatırımların tümünü gerçekleştirmişlerdir.

BİR GERİLLA BİRLİĞİ HAİTİ'YE ÇIKARMA YAPMIŞ

PORT AU PRINCE, (Haiti) (A.A.)

Kimliklerinin açıklanmasını istemeyen kaynaklar bir küçük gerilla birliğinin Haiti'nin Güney kıyısına çıkarma yaptığını söylemişlerdir. Ömür boyu Devlet Başkanı olan Jean Claude Duvalier'nin hükümeti ise haberi doğrulamayı, yalanlamayı, ya da tartışmayı reddetmiştir.

Polis, Port - au Prince rıhtımına bir uçaksavarın yerleştirildiğini, bir başka uçaksavarın da ulusal sarayın bahçesinde yer aldığını bildirmiştir. Kentte askeri kuvvetlerin olağanüstü faaliyeti göze çarpmaktadır.

Kısa Kısa

KAHİRE:

Mısır Başkan Yardımcısı Hüsnü Mübarek, Cakarta'da yaptığı Konuşmada, gerçek bir Filistin hükümeti kurulmasını istemiş ve dost ülkelere bu hükümetin kurulmasına yardımcı olmaları [illegible]nda bulunmuştur.

Hüsnü Mübarek 3 günlük resmi bir ziyaret için Endonezya'da bulunmaktadır. Mübarek'in Malik'e yaptığı görüşmede Ortadoğu'daki gelişmeler üzerinde durulduğu öğrenilmiştir.

TOKYO, —

Çin bu yılın ikinci yarısında, Japonya'ya gönderdiği ham petrolün fiyatına %19.2 zam yaparak, varilini 16.36 dolara çıkaracaktır. Japon [illegible] konusunda [illegible] görüşmecileri fiyatları [illegible] varmışlardır.

Japonya, kendi ham petrolünün fiyatının da OPEC fiyatları düzeyine çıkarılmasını isteyen Çin'in isteğini kabule karar vermiştir.

Çin karşılığında, İran ve uluslararası büyük petrol şirketlerinin yaptığı gibi, gelecekte Japonya'ya petrol ikmalini azaltmayacağı taahhüdünde bulunmuştur.

CENEVRE, (BM) —

2000 yılında yaşlıların sayısının, bugünkünün iki katına ulaşacağı Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından açıklanmıştır.

(WHO) uzmanlarından Glyn Thomas (İngiltere), yaşlıların sağlık sorunlarının çözümlenmesi için sağlık ve sosyal güvenlik servislerinin işbirliği yapmalarının yeterli olacağını söylemiştir.

Dimitri Şebotaryov (SSCB) ise, yaşlıların kendileri için sosyal görevler verine olan güveni kaybetmerilmesini önermiştir.

İran'da Kuzistan da özerklik istiyor

TAHRAN, (A.A.) — İran'ın petrolce zengin Kuzistan eyaletinde 100 binin üzerinde bir kalabalık, Ayetulah Humeyni'nin silâhlı devrim komitelerini eleştiren bir yerel dini lider lehinde gösteri yapmıştır.

Devlet radyosu, Hurremşar kentinde gösteri yapan kalabalığın, Kuzistan'ın etnik Arap nüfusunun dini lideri Ayetullah Muhammed Tahir El Şubeyr Kakani'den ülkeyi terketme tasarısından vaz geçmesini istediğini bildirmiştir. Kakani, «İran'da durumun tahammül edilemez bir hale geldiğini» söylemişti.

Kuzistan'dan çıkan petrol ve doğal gaz, İran'ın dış gelirinin %90'ını sağlamaktadır. Eyaletteki petrol işçilerinin çoğunluğu ise araptır. Bölge için özerklik isteyenler, petrol yataklarını merkezi hükümete bırakmaya hazır olduklarını, fakat kendi eyaletlerindeki projeler için petrol gelirinden daha fazla harcama yapılması gerektiğini söylemektedirler.

Öte yandan dün solcu «Fedayeen» gerillaları Tahran'da adalet bakanlığında üç günden beri sürdürdükleri oturma grevine son vermişlerdir. Humeyni yanlıları ise «Kahrolsun solcular, komünistlere ölüm» diye bağırmışlardır.

İran komşu Afganistan'ın protesto etmiş ve İran'ın içişlerine karışmakla suçlamıştır.

İran'ın açıklaması, Tarakki'nin bir açıklamasını yayınlayan Kabil radyosunun İran'ı 2.700 Afganlıyı öldürmekle suçlamasını izlemektedir.

Bu açıklamaya doğrudan değinmeyen İran Dışişleri Bakanlığı, «Afganistan Devlet Başkanı Taraki'nin son açıklamalarının şiddetle kınandığını» bildirmiştir.

Öte yandan, İran ve Libya, Filistin konusu ve Orta-Doğu'daki öteki gelişmelerle ilgili olarak «politikalarını eşgüdümselleştirmeyi» kararlaştırmışlardır.

Pars H aber Ajansı, Libya ile Devrimci İran'ın aralarındaki «Doğrudan temasları» sürdüreceklerini ve en üst düzeyde görüş teatisine devam edeceklerini bildirmiştir.

Bununla birlikte, Ayetullah Humeyni geçen sonbaharda Libya'ya bir ziyareti sırasında ortadan kaybolan Lübnan'lı Şii Lider İmam Musa Sadr'ın akıbeti konusunda ciddi kaygı duyduğunu ifade etmişti.

«Skylab» düşüyor.

WAŞHİNGTON, (A.A.) - Amerikan uzay laboratuarı «Skylab'in 21 Haziran'da dünyaya düşmesinin beklendiği «NASA» tarafından açıklanmıştır.

«NASA»nın yaptığı hesaplara göre, 85 ton ağırlığındaki «Skylab» atmosferin ilk tabakalarına girince parçalanacak ve büyük parçalardan ikisi dünyaya ulaşacaktır.

Brejnev SALT - 2'nin yakında imzalanabileceğini doğruladı.

MOSKOVA, (A.A.) — SSCB Devlet Başkanı Leonid Brejnev, Fransa Devlet Başkanı Valery Giscard D'estaing ile yaptığı görüşmeler sırasında, stratejik silâhların sınırlandırılması (SALT-2) anlaşmasının yakın bir gelecekte imzalanabileceğini doğrulamıştır.

Bu konudaki açıklama Sovyet hükümet sözcüsü Leonid Zamyatin tarafından yapılmıştır. Zamyatin, bununla birlikte, anlaşmanın ne zaman ve nerede imzalanacağı konusunun henüz karara bağlanmadığını, dolayısıyla Carter - Brejnev doruğunun tarihinin de belirlenmediğini sözlerine eklemiştir.

SSCB AET'yi ticaret ortağı kabul etti.

CENEVRE, (A.A.) — 34 ülkenin onayladığı bir konvansiyonla, Sovyetler Birliği ilk kez, AET'yi eşit ticaret ortağı olarak kabul etmiştir.

B.M.'nin Avrupa ekonomik komisyonunda kabul edilen konvansiyonla, imzacı ülkeler hava kirlenmesiyle savaşımda işbirliğini yapacaklardır.

İngiliz İşçi Partisi Muhafazakarlarla farkı azaltıyor.

LONDRA, (A.A.) — İngiltere 3 Mayıs'ta yapılacak seçimlere yaklaşırken, İşçi Partisi, yeni seçimlerin favorisi olarak görülen muhafazakar partiyle arasındaki anket puanı farkını 6'dan üçe indirmiştir.

Bazı gözlemciler, bu durumun, Margaret Thatcher'in, İşçi sendikalarına karşı almış olduğu tavrın sonucu olduğunu görüşünü söylemektedirler.

Öte yandan, Margaret zanması halinde, İşçi sendikalarıyla ilgili reformlar konusunda bir referandum yaptıracağı ve sendikaların üzerine bu şekilde yürümek istediği bildirilmektedir.

Sahra sorununun çözümü için Moritanya harekete geçiyor.

NUAKŞOT (MORİTANYA), (A.A.) — Moritanya'nın yeni başbakanı Yarbay Ahmed Uld Buseyf, Sahra uyuşmazlığına, ilgili bütün tarafların kabul edebileceği, görüşmeler yoluyla bir çözüm getirilmesini amaçlayan diplomatik taarruza geçmektedir.

Gelecek hafta müttefiki Fas'a bir ziyarette bulunacak olan Buseyf, 3 Mayıs'ta Fransa'ya gidecektir. Bir Moritanya heyeti de Polisario ile görüşecektir.

Gözlemciler, Moritanya hükümetinin Sahra uyuşmazlığına «Topyekün bir çözüm» getirilebileceğinde ısrar ettiğini belirtmişlerdir.

Moritanya hükümeti, Sahra halkının kendi geleceğini tayin hakkını tanıdığını bildirmiş, fakat Libya'nın bu açıklamayı, Moritanya'nın «Hiçbir koşul öne sürmeden» kendi elindeki Sahra topraklarını Polisario'ya devredeceği şeklinde yorumlamasını reddetmiştir.

6 Nisan'da iktidara gelişinden bu yana Buseyf birkaç kez Fas ile müttefik olduklarını belirtmiş, fakat 1976'da Sahra uyuşmazlığı nedeniyle kesilen Cezayir ile ilişkileri yeniden kurmak istediğini de söylemiştir.

Lübnan hükümet birliklerine halk sevgi gösterisi yapıyor.

BEYRUT (Lübnan) (ABC)

Lübnan'ın İsrail sınırı boyunca bağımsız bir hıristiyan devleti kuran Kumandan Haddad'ın 1.500 askeri ile Lübnan ordusunun 600 askerinin karşı karşıya geldiği bildirilmektedir.

Haddad'ın girişimini bastırmak için Beyrut'tan kalkarak işgal edilen Finul bölgesine harekete geçen Lübnanlı askerlere, Binbaşı Münir Mali'nin kumanda ettiği ve askerlerin her geçtikleri bölgede halkın sevgi gösterileri ile karşılandığı ifade edilmektedir. BM Barış Gücü'nün bir çatışma halinde ateş altında kalmaları olasılığının belirdiği öne sürülmektedir.

Çarpışan dev tankerlerden biri batıyor.

BREST (FRANSA), (A.A.) -- Biri liberya öteki Norveç Bandıralı iki dev tanker, İngiltere açıklarında çarpışmalardır.

Çarpışan tankerlerden liberya bandıralı «Gino»nun ağır ağır sulara gömülmekte olduğu bildirilmektedir. «Gino»nun 32.000 ham petrol yüklü olduğu ve 32 kişilik mürettebatın bir Sovyet şilebi tarafından kurtarıldığı bildirilmiştir.

Pekin'in kanlı izleri

Çin Ajansı Sinhua bu yakınlarda acayip bir haber yayınlamıştır. Bu ajansa göre Vietnam orduları, sınır boyu bir köyde 12 soydaşını imha etmişler, sözüm ona «bu köy yıkılmış ve çevrede ne var ne yoksa yıktırılmışmış». Bu haberi okuyan herkes isyan ederek: Bu ne biçim palavra? diyecek. Bunun için Sinhua bu haklı soruya hayli şüpheli görülen bir yanıtı da hazırlanmıştır. Meğer bunlar «yenilgilerine öfkelenerek» bunu yapmışlarmış.

Aklı selim sahibi olan hiçbir insan böylesi mantıksız saçmaya inanmayacak. Bu sahte haber saf insanları kandırmak için uydurulmuş ve bununla, saldırganın asıl Vietnam'da işlediği cinayetlerin uyandırdıkları isyanı yumuşatmak istemiştir.

«Söz dinlemeyen komşuya, «ders verme» adı altında işlenen soygun Vietnam topraklarında birkaç kanlı iz bıraktı, egemen devletin ekonomisi ve kültürüne ciddi zararlar vermiştir.

Vietnam birliklerinde bulunan yabancı muhabirler ve gözlemciler birçok olaya tanık oldular. Birlikleri gerilemeğe zorlanan Çin ordusunu izlerken çok şey görmüşlerdir. Ayrıca tutsak alınan Çin askerleri inanılmayacak, tüyler ürpertici vahşeti, soygunu, köy sakinlerine verilen kitle cezalarını anlata anlata bitiremiyorlar. Bütün bunlardan şu sonuç çıkarılmaktadır: Çin saldırganı, savaşa sahnesine ilk çıkışında zulümde Amerikan selefini geçmeğe çalışmıştır. Teğmen Colly'nin «kahramanlığını» geri bırakmamak için yarışmıştır. Bilindiği gibi bu Amerikalı teğmen Songmi köyünün tüm halkını yok etmişti.

Maocu askerler şu veya bu kent veya köyü terketmeden önce, bütün evleri, üretim ve tarımsal tesisleri yakıyor, köprüleri havaya uçuruyor, elektrik istasyonlarını yok ediyordu. Böylece örneğin Laokon, Koabang, Langson, Folu, Kamdiyung ve birçok kent harabeye dönmüştür. Maocular vahşetlerine hakim olmayarak, her Vietnam'lı için kutsal olan Pakbo'daki müzeyi çeviren mağarayı kirletmiş, rezil etmiştir. Oysa ki, bu mağara Vietnam halkının 1941-1945 yıllarındaki kahramanca mücadelelerini Ho Şi Min yönettiği karargahtı.

Saldırganların subay ve askerleri, sivil halkına karşı barbarca, acımasız çok kez sadistçe işkenceye dönüşen işkencelerde bulunmuşlar ve bunun izini geçici bir süre için işgal ettikleri Vietnam topraklarında bırakmışlardır. Dünya basınında bu konuda birçok örnek gösterilmektedir. Örneğin bir grup kadın işçinin tüfek veya otomatik silahların dipçikleri ile ve özellikle hamile kadınların öldürülmesi. Bunlar Koabang vilayetinde Hundgao köyünün yetiştirme çiftliğinde olmuştur. Loakay kentinde savunmasız bir grup öğretmen ve öğrencinin amasızca öldürülmesi bu örnekleri çoğaltmaktadır. Çin ordusunun NR 53543 sayılı birliğinin ikinci tümen altıncı taburda hizmet gören ve esir alınan 20 yaşındaki Van Tsiyaz, bir askerin tüfeğin dipçiği ile bir Vietnamlı ihtiyarı öldürdüğünü gözleriyle görmüş. Bu cinayeti işlerken arkadaşları vahşice kahkahalar atıyormuş. Erin, güçlü dipçik darbesi alkışlanmış.

Askeri üniforma giymiş genç Çinlilerde bu zulüm, bu şirret nereden ileri geliyor? Elbetteki çok şey kişisel nitiliğe bağlıdır. Ama herşey kişisel yönlere bağlanamaz. Her gencin karakterini bir de yetiştirme havası etkiler. Pekin liderleri Çinlilrde hayasızca ve belirli amaç için ulusal üstünlük duygusunu körüklüyor, gençlere başka uluslara karşı düşmanlık ve kin aşılıyor.

Pekin kendi ordusunun aslında yüreği, ruhu [illegible]mayan «robotlardan» kuruyor, bunlar amirleri[illegible]n her emrini hemen o anda yerine getirmeğe [illegible]rdır. Askeri tutsaklardan Lu Fey, Çin zırhlı tank tümeninin tahrip edilen 80 No'lu tank sürücüsü, sorguya çekildiğinde şunları açıkladı: «Bize, yolda gördüğün herşeyi yıkın ve yakın emri verildi.» Görüldüğü gibi bu emirler aynen ve harfiyen yerine getiriliyordu ve bunda en başarılı

(Devamı 8. Sayfada)

«ÇOCUK YILI»NDA DÜNYA ÇOCUKLARI

- Dünyada yaklaşık 156 milyon çocuk gecekondularda yaşıyor.
- Dünyadaki 500 milyon aç insanın yarısını çocuklar oluşturuyor.
- ABD'de 18 yaşın altındaki çocukları yaklaşık % 40'ı asgari standartların altındaki konutlarda yaşıyor.
- 275 bin boş konutun olduğu Fransa'nın başkenti Paris'te 250 bin ailenin yaklaşık 500 bin çocuğu kötü koşullar içinde yaşıyor.

DIŞ BASINDA TÜRKİYE

Almanya'nın Sesi Radyosu:

«Türkiye - AET Karma Parlamento Kurulu Toplantısı»

ALMANYA'NIN SESİ RADYOSU, Karma Parlamento heyetinin Ankara'da yaptığı toplantıya yer vermiştir.

Bir yandan Türkiye öte yandan Ortak Pazar'a üye ülkelerin parlamenterlerinden oluşan karma parlamento heyeti, Ankara'daki toplantısını tamamladı. Ancak bu toplantıların yankıları oldukça geniş, özellikle toplantıda Türk Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'ün yaptığı bir konuşma. Bu konuşmada Gündüz Ökçün, topluluk ülkelerinin Türkiye'ye yaklaşımlarını sert şekilde eleştirmiş ve bunun siyasi sonuçlarına katlanılması gerektiğini belirtmişti. Topluluk yetkilileri parlamenterlerin herhangi bir politik kararı etkileyecek güçleri olmamasına rağmen başkentlerine dönüşlerinde bir hareket başlatabileceklerini ve bazı ülkelerin tutumlarını değiştirmelerine yol açabileceklerini ileri sürüyorlar. Ancak bu yaklaşım belirli sınırları aşamayacağı için karma parlamento heyetinin toplantısı daima sembolik niteliğini korumaya devam edecek.

Bilindiği gibi Türkiye'nin Ortak Pazar ile anlaşmazlığının temelinde AET Bakanlar Konseyinin saptamaya çalıştığı kararlar yatıyor. Bir yandan kredi öte yandan tarım, serbest dolaşım ve tekstil. Kredi konusunda topluluk ilk defa hibe ivedi yardım konusunda adımını atan kuruluş oldu. Ancak Türkiye'nin gereksinmelerinin çok altında, yaklaşık olarak 100 milyon dolarlık bir hibe. Bunun dışında 4. mali protokolle yaklaşık 600 ile 800 milyon dolar arasında 5 yıllık bir kredi daha verilmesi üzerinde duruluyor. Ancak bunun da kararı hala alınabilmiş değil. Oysa Türkiye'nin istediği yaklaşık 5 yıl süre ile 1.5 milyar dolarlık bir ivedi yardım, ardından da 4.5 milyar dolarlık bir proje kredisi idi.

Tarımda ise Topluluk ülkeleri son derece dikkatli gidiyorlar ve bugün Türkiye'ye verilecek olan ödünlerin Türkiye tarafından ilerde katma protokolün revizyonu istendiğinde geri alınması koşulunu öne sürüyorlar.

Serbest dolaşımda ise bilindiği gibi, Almanya'nın tutumu son derece kesin. «Türkiye 5 yıllık bağışıklık dönemi isterse Türk işçilerinin serbest dolaşımı için de 5 yıllık bir dondurma dönemi koymak gerekir» diyor Bonn. Ve buna göre de tabii 1986 sonunda başlayacak olan Türk işçilerinin serbest dolaşımının 1991 sonuna kaadr ertelenmesi üzerinde duruyor.

Tekstilde ise daha çok İngiltere ısrarda. İngiltere, Türk tekstil ürünlerinin Ortak Pazar'a girişinin diğer ülkelere olduğu gibi mutlaka kısıtlanmasından yana.

Amerika'nın Sesi Radyosu:

«Türkiyenin Yararına Etkin Çabalar»

AMERİKA'NIN SESİ RADYOSU'nun Türkçe yayınında Luns ile yapılan bir mülakata yer verilmiştir. Mülakat şöyledir:

NATO Genel Sekreteri Jozef Luns bu mülakat sırasında Türkiye - Yunanistan ilişkileri üzerinde de durdu. Luns, bu iki ülke arasındaki anlaşmazlıklar nedeni ile NATO'nun güney kanadında durumun iyi olmadığını söyledi. Genel Sekreter Luns, Kıbrıs sorunu, Ege Kıta Sahanlığı ve Ege hava kontrol sahası gibi konularda Türkiye ile Yunanistan arasındaki bu uyuşmazlıkların çözümü hakkında harcanan çabalarda beklendiği kadar gelişme kaydedilmediğini belirtti. Bununla birlikte Genel Sekreter Luns, şimdiki durumun 3 yıl önceki kadar vahim olmadığını ifade etti.

NATO Genel Sekreteri, her şeye rağmen her iki ülkenin NATO'dan ayrılma niyetinde olmadığını açıkladı, Türkiye'nin ekonomik sorunlarına da değinen Jozef Luns, ülkenin halen çok güç bir durumda bulunduğunu ve NATO için şu anda esas sorunun Türkiye'nin ekonomik durumunu geliştirmek için ne yapılabileceğinin olduğunu belirtti.

NATO'nun bu konuda hiçbir şey yapmadığı yolundaki görüşleri kabul etmeyen NATO Genel Sekreteri Luns, ABD'nin Türkiye'ye yardım için halen 250 milyon dolar ayırmış olduğunu, bunun yanı sıra Batı Almanya, Norveç ve öteki bazı ülkelerin de önemli ölçüde yardım sağlamakta olduğuna işaret etti.

Genel Sekreter Luns, ayrıca, Türkiye'ye yardım konusunda önümüzdeki haftalar içinde kapsamlı bir kredinin uygulanmasına geçileceğini, bu çabada Uluslararası Para Fonu'nun önemli bir rol oynayacağını söyledi. Türkiye'ye yardım konusunda NATO Konseyine yeni bir rapor sunmayacağını belirten Jozef Luns, bununla birlikte Konseyin öteki ülkeler üzerinde Türkiye'nin yararına olacak biçimde geniş ölçüde etkili çabalar harcadığını ve Türk Hükümetinin bunu idrak etmekte olduğunu ifade etti.

Jozef Luns, bu arada, Türkiye'nin kaynaklarının büyük bir bölümünü güçlü ve disiplinli ordusu için harcamakta olduğunu ve NATO'ya karşı taahhütlerini yerine getirdiğini söyledi.

Almanya'nın Sesi Radyosu:

«Kipriyanu'nun Atina Ziyareti»

ALMANYA'NIN SESİ RADYOSU Kipriyanu'nun Atina'yı ziyaretine ilişkin bir yorum yayınlanmıştır.

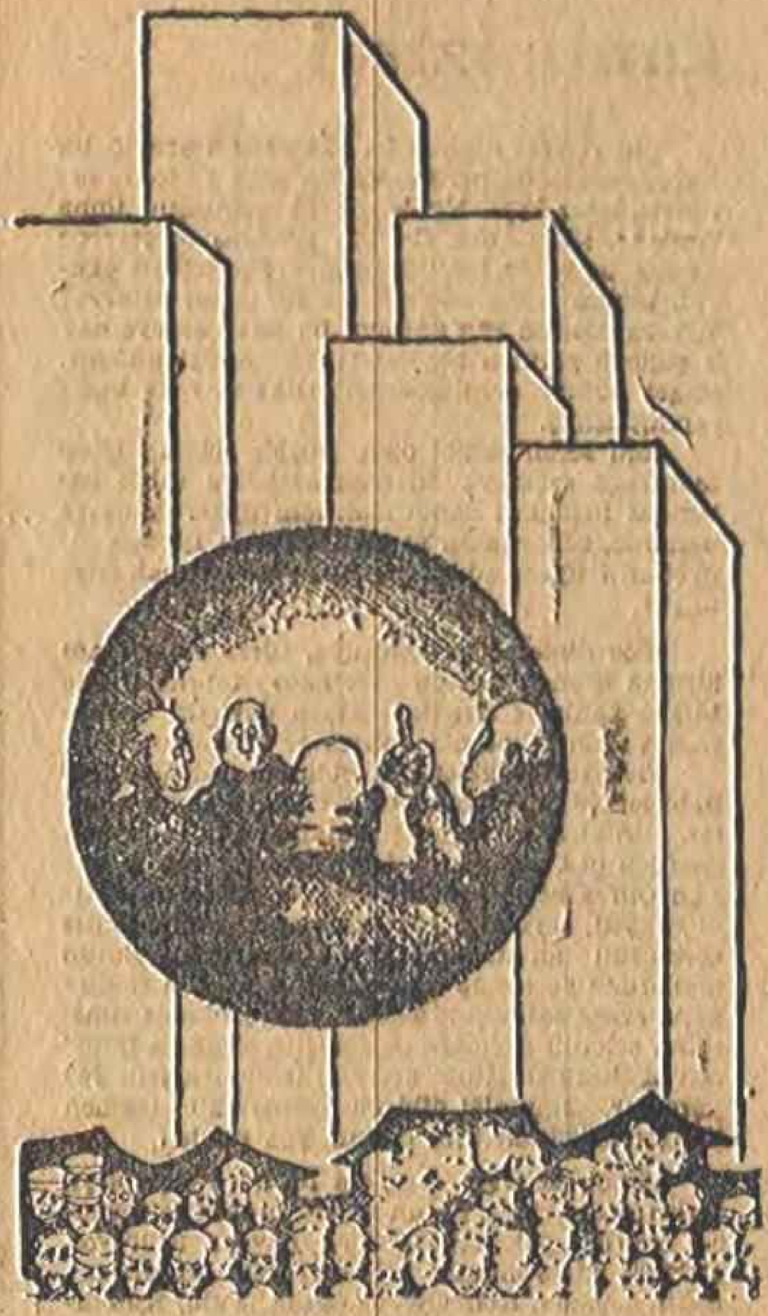
«Yunanistan ile Kıbrıs arasındaki ilişkilerde son zamanlarda önceki yılların sıcaklık ve samimiyetinden birşeyler yitirmiş olduğu göze çarpıyor. Ancak yine de Kipriyanu'nun Yunan Başkentinde karşılanışı son derce candan oldu. Çünkü Atina yönetimi Kıbrıs konusuna ilişkin olarak herhangi bir görüş ayrılığı olduğu kanısını uyandırmaktan son derece sakınıyor. Atina yıllardır süründemede olan Kıbrıs sorununu artık çözümlemek istiyor ve bunun için ödün vermek gerektiğini de biliyor.

Kıbrıs sorunu henüz için için kaynıyor. Türk ve Rum toplumları arasındaki uzlaşmaz tutum sürerken Dünya kamuoyu da artık sürekli olarak bu sorunla uğraşmaktan bıkmışa benziyor. Kıbrısın artık dünya politikasında istenmeden ve gönülsüz bir biçimde ele alınması ise Yunanistan'a güvenlik ve dış politikasında Batı'ya yönelmede güçlük çıkarıyor. Kipriyanu' Devlet Başkanı olarak kaldığı sürece Türk ve Rum toplumları arasındaki anlaşmazlığın giderilebileceğine ilişkin hiç bir belirtiye rastlanmıyor.

ABD'nin Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosunun kalkmasından sonra Kıbrıs sorununun çözümü yolunda karşılıklı anlayışı hakim olacak bir gelişme bekendi ise de bu umutlar boşa çıktı. Bunun suçu hiç de yalnız Türk tarafına yüklenemez. Türk Toplumu Lideri Denktaş ile Kipriyanu ilkeleri ve protokole ilişkin usul bakımından o denli birbirlerinden uzaklar ki, biraraya gelip görüşme bile yapamıyorlar. Kipriyanu'nun Atina ziyareti sırasında Yunan yöneticilerinin, Denktaş Kipriyanu diyaloğunun biran önce başlaması için Kıbrıslı konuklara çağrıda bulunacaklarından şüphe yok. BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim da Kıbrıs'ın bu iki liderini biraraya getirebilmek için öteden beri uğraşıyor. Bu diyaloğdan amaçlanan Kıbrıs'ın Rum ve Türk kesimleri arasında sınır çizme, göçmenlerin bulundukları yerlere geri dönmesi [illegible] da anayasaya ve hükümet reformu konularının ele alınması bile değil. Herkes önce iki liderin biraraya gelerek gelecekte aralarındaki diyaloğu nasıl sürdüreceklerini saptamalarını istiyor.

Görüş farklılıklarının aşırı boyutlara vardığı şu sıralarda kimse toplumlararası görüşmelerin yeniden başlatılabilmesi için bir gündem saptanmasından yana değil. [illegible] arada Kipriyanu bu dar olanak[illegible] el verdiğince hareket yeteneğini [illegible]tırmaya çalışıyor. Çünkü Kıb[illegible] statüsü konusundaki herhang[illegible] değişiklik Kipriyanu'nun Kıbr[illegible]ları arasında bile tartışmalı durumunu daha da bozabilir.

BELGESEL / BİR SEMİNER

YEREL YÖNETİM VE GÜÇ YAPISI

seminer

TÜRKİYE'DE YEREL YÖNETİM GELENEĞİ

Yerel yönetim dediğimiz zaman aslında geniş kapsamlı bir örgütlenme söz konusudur. Yani her cemaatin (komün) kendini yönetmesi için gerekli örgütlenme... Türkiye'de yerel yönetim geleneği dediğimiz zaman kuşkusuz köy toplumları ile işe başlamak gerekir. Ancak biz kentleşen Türkiye'de, kentleşmenin getirdiği sorunlar açısından öncelikle belediyelere, yeni kent yönetimine önem vermek durumundayız.

Kent yönetiminde, kent ahalisinin muhtelif sınıflarının söz sahibi olması sanıldığı kadar eski bir olay değildir. Bir çok kimseler bunu eski Yunan Demokrasisi'ne, Roma Cumhuriyetinin müesseselerine kadar uzatırlar. Gerçekte bunların komünal yönetimle, komün statüsüyle uzaktan yakından ilgisi yoktur. Sözünü ettiğimiz komün demokrasisi, başlangıç olarak, İtalyan şehirlerinde, Hansa şehirleri bölgesinde göze çarpar. Burada kentler kırsal alanla bütünleşmiştir bir ölçüde... Kentler, kırsal alanın ihtiyaçlarına yönelik zenaatların doğup geliştiği, idaresinin doğup geliştiği yerlerdir. Bu statüleriyle de, kazanç, faaliyet, üretim gibi nedenlerle merkezi yönetimle yani imparatorluklarla çatışmaya düşmüşlerdir. Zamanla harp ile, ya da para ile otonomilerini satın almışlardır. Kent, otonomisine sahip olduğu zaman, onu yönetecekler bu kentin üretiminde söz sahibi olan esnaf gruplarıdır. Bu esnafların meydana getirdiği komünler kent yönetimine hakim olmaktadırlar. Bugün bile Londra Belediye Reisi'nin Londra'daki Guilde Hall'de, yani bedestende seçildiğini düşünecek olursak bu ananenin geçerliliğini koruduğunu anlamak mümkündür. Tabiatiyla, komün demokrasisinin içinde gayet vandal, kaba çatışmalar da göze çarpar. Rönesansın tarihine baktığımız zaman Floransa'da Medici'lerle Pazzi'lerin birbirleriyle yiyiştiklerini, işin kan davasına döküldüğünü, Verona'da benzer olayların sonunda Romeo ve Juliet gibi bir tarihi dramı ortaya çıkardığını bile görmek mümkün. Kent, muhtelif esnaf gruplarının, muhtelif loncaların, tüccar gruplarının birbirleriyle yiyiştikleri, yönetime hakim olmak çabasına giriştikleri bir ortam olmuştur.

Yeni çağlar boyunca endüstrinin gelişmeye başlaması, pazarın yerel alandan yayılıp ulusal alana çıkması ve ulusal kapitalistlerin, kapitalist iktisadi nizamın ve güç gruplarının ortaya çıkması, kent demokrasisi için aslında başka türlü bir eylemin başlangıcıdır. Böylelikle gelişen kapitalizm, kendi ideolojisi olan liberalizmin mantığı içinde kentlerde esnaf hakimiyetini, geleneksel strüktürü sarsmış, fakat sonunda yine bu mantık içinde başıboş, plansız, bugünkü gibi yap-satçı, vurkırcı, arsa spekülasyonuna dayanan zorluklar ortaya çıkmıştır. Dünyanın bütün büyük metropolleri bu hastalıkları ya geçirmişlerdir ya da eklenen boyutlarla en azından yaşamaktadırlar. Bununla beraber özellikle Avrupa'nın sanayi metropollerinde geçmiş 100 yılda bu bozuk yapıyı, halkın siyasal tercihiyle önleyemediği bir gerçektir, Paris siyasal iktidarın baskısıyla merkezi hükümetin denetiminde kalmış, ancak son yıllarda belediye seçimi yapılmıştır. İmparatorluk devrinde Viyana, Budapeşte ve Berlin de, merkezi vesayetin ağırlık gösterdiği ekntlerdi. Gerçek çalışan sınıfların, sendika ve baskı grupları yoluyla kent yönetiminde ağırlığını duyurmağa başlaması batıda da yeni bir olaydır; Fransa ve İtalya gibi Akdeniz ülkeleri bunun mücadlesini vermektedir.

Türkiye'deki mahalli idare geleneğine baktığımız zaman görürüz ki, kent yönetimi 19. yüzyıla kadar, genelde ortaçağ Avrupası ile büyük farklılıklar göstermemektedir. Tıpkı ilk orta-çağın kentlerinde olduğu gibi, kent yönetimi hükümdar tarafından tayin edilen bir yöneticiye bırakılmaktaydı. Ancak geleneksel devlet, hizmet götürmekte araç ve personel yönünden güçsüz olduğundan, yerel grupların yardımına muhtaçtır. Temizlik ve asayiş gibi konularda hizmetlerin gerçekleştirilmesi için esnaf gruplarının ve mahalli halkın temsilcileri hükümetçe mobilize edilmektedir. Zaten Kadı'nın yanında subaşı, çöplük subaşısı, muhtesib (zabıta şefi) gibi bir takım görevli memurlar da vardır.

Fakat burada dikkat edeceğimiz bir konu var. Geleneksel devlet aslında yeterli paraya, yeterli teknolojik vasıtalara ve yeterli bürokratik kadrolara sahip olmadığı için güçsüzdür. Güçsüz olduğu için de ilk planda başvuracağı bir model vardır, önlem bakımından... O da terördür. Ekmeği eksik tartan fırıncı kulağından çivilenir kapıya; muhallebisine nişasta ya da kireç gibi birşeyler katan adam hemen orada falakaya yatırılır; paslı çivi kullanan nalbantın dükkanı kapatılır vs., vs. Bu sistem eski Avrupa kentlerinde de, belirgin bir geleneksel şehir yönetimi ve belirgin bir belediyeli kolluk niteliğiydi. Fakat bunların hemen yanıbaşında tabii, gene aynı güçsüzlük dolayısıyla şehirdeki ekonomik hayatın düzenlenişi, yani gelen malların ahalinin tüketimi için depo edilmesi, karaborsacılığın önlenmesi, belirgin fiyat artışlarına karşı narh konması gibi olaylarda, daima şehir yöneticisinin başvuracağı gruplar gene esnaflardır. Orta-çağın Avrupa kentinde olduğu gibi, 18. yüzyıl sonlarına kadar Osmanlı kent hayatında da esnaflar, vazgeçilmez bir istişari grup olmuşlardır. İdari davalarda «örf ve adet nasıldır bu memlekette?» diye, onlara sorulmuş, ona göre karar verilmiştir. Fiyat tesbitinde bunlara başvurulmuştur. Biliyorsunuz iş hacminde tekel vardır. Yani dükkan sayısı delirlidir; belirli bir zenaat dalında belirli sayıda çırak çalıştırılabilir. Burada artırma söz konusu ise yine onlara başvurulur. Böylece Türkiye'nin kent idaresi geleneğinde esnaflar daha başlangıçtan vazgeçilmez unsurlar olmuşlardır. Bu istişari yardım niteliği zamanla karara katılma haline gelmiştir.

18. yüzyıl sonları Türkiye tarihinde büyük değişmelerin başladığı bir dönemdir. Her şeyden evvel kırsal alanda batı pazarlarına yönelik bir değişme başlamıştır, yani mono-kültürel tarıma geçilmiştir veya mera tarzında hayvancılığa yavaşça geçilmektedir. Çiftlikler teşekkül etmiştir. Bundan dolayı arazi gaspı artmıştır. Bu bir yana, nüfus bütün dünyadaki gibi Türkiye'de de artan bir seyir izlemektedir ve şehirler bu yüzden bir takım güçlere sahne olmaktadır. Örneğin İstanbul, salyamayacak kadar, yani büyük problem teşkil edecek kadar bekar işsiz kalabalığının akınına sahne olmuştur. Bu, şehrin asayişini bozmuştur. Her türlü ayaklanmanın gönüllü üyeleri olmuştur bunlar... O kadar ki, II. Mahmut Yeniçeri Ocağı'nı kaldırdıktan sonra bazı bekar hanlarını yıktırdığında, vebadan ölmüş, kokmuş cesetler bile çıkmıştır içinden... Aşırı bir nüfus tahakkümü vardır. Kentlerin teknolojik yapısının, teknolojik potansiyelinin kaldıramayacağı bir artış söz konusudur; bugünkü kadar değilse bile. Bütün bunların başında yine aynı dönemde sile halinde göçler başlamıştır. Mesela İstanbul'da Eyüp civarında, Kasımpaşa civarında ve Üsküdar sırtlarında ilk gecekondu mahalleleri bu dönemde ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu eski kent, sosyal, ekonomik değişme, şüphesiz ki, artık eski kent yönetimini bir çok merkezlerde etkisiz hale getirmiştir.

Yani bir kadı'nın yanında bir kaç memurla hem asayişi sağlaması hem esnaf gruplarına başvurarak ekonomik hayatı düzenlemesi, imkânsız hale gelmiştir. Bu nedenle radikal reformlara girişen, askeri güç ve kolluk kuvvetlerini yenileyen II. Mahmut, kentteki başı bozukluğu önlemek için İhtisab Ağalığı rejimini kurdu. Bu bir terör rejimiydi. Yapılmaktan çok önleyicilik amacı ile kurulmuştur ve bir çok yerlerde soygunculukla sonuçlanmıştır. Bu nedenle ki hizmet ve organlar yönünden modern belediye örgütünün temelleri Tanzimat'tan sonra atılmıştır. Bu reform vilayet yönetimindeki reformlarla paralel olarak yürütülmüştür. Yani kentsel modernleşme ile birlikte merkeziyetçi eğilimin güçlenmesi yeni örgütlenmenin biçimini tayin etmekteydi. Bu atılımlar Metternich'çi modern otokrat bir grup tarafından yürütülüyordu.

Modern belediye örgütünü gerektiren nedenler açıktı. Denizcilik, ticari faaliyetler, transport çok artmış; kıtalararası ölçekte de gelişmeye başlamıştı. Osmanlı kentleri, bu dönemde akla hayale gelmeyecek hastalıklarla yüz yüze gelmişti... Pislikten doğan kolera ve veba gibi hastalıkların yanısıra, Osmanlı insanının tanımadığı frengi, vs. gibi zührevi hastalıklar kentlerde kol gezmeye başlamıştı. O zaman, Tanzimat dönemi idarecisinin 19. yüzyılda karşılaştığı problemler ortadadır. Memleketteki bazı liman şehirleri, artık öyle Avrupalıların ara sıra gelip gideceği, mal alıp götüreceği yerler olmaktan çok, onların yaşayacağı hayat sahası haline gelmiştir. Bir takım yeni transport problemleri, şehir içi ulaşım problemleri, yerleşim problemleri ortaya çıkmıştır. Tanzimat yöneticilerinin karşılaştığı başlıca problem budur. Kent yönetimini ıslah etmek ve bunun için de, modern belediye idarelerini kurmak gerekmiştir. Özellikle Kırım Harbi sırasında İstanbul bir kargaşa içindeydi. Yabancı elçiliklerin bu sırada Babıali'ye başvurdukları, yani baskı yaptıkları bir konu «bu kadar adam geliyor, asker geliyor, yararlanıyor ve tebdili hava için burada kalıyor; bu kentin pisliği ne? Bu ulaşımın berbatlığı ne? Harbin yönetimi aksıyor» gibi şikâyetlerdi. Tanzimat bürokrasisi için belediye, siyasal katılma, «Comune» demokrasisi demek değildir. Belediye, harap şehirlerin abad edilmesi, geniş caddeler; medeni hizmet ve temizlik demektir? Demek ki belediye merkez ve taşra idaresinde bu tür ihtisaslaşma anlayış ve örgütlenmesi olarak doğmaktaydı? 27 Zilhicce 1271'de (16 Ağustos 1854) İstanbul'da Şehremaneti bu nedenl kuruldu. Şehremini tayinli bir memurdu. Yanında klasikdeki gibi esnaf temsilcilerinden müteşekkil sadece istişari bir kurul (Şehremaneti Meclisi) vardı. Ancak, etkin bir hizmet görülemedi. Artan sorunlar ve Kırım Harbinin yarattığı trafik nedeniyle ve yabancı devletlerin de isteğiyle, kozmopolit muhit Galata - Beyoğlu'nda özel statülü bir 6. Daire-i- Belediyye kuruldu. Dairenin yazışma dili Fransızca idi.

Modern Osmanlı belediyesinde önemli bir yapısal bozukluk vardır. Hükümetin merkeziyetçiliği belediye için en gerekli olan merkeziyetçi bir yapının bile doğmasına imkan bırakmamıştır. Bu yapısal bozukluk a) Yetki kıtlığı, b) Fonksiyonlardaki dağınıklık ve eşgüdüm noksanlığı olarak özetlenebilir.

Belediye şu işine el atamıyordu. Su, kanalizasyonka, mabetler, sıbyan mektebleri ve bir kısım kent arazi işi Vakıflar İdaresinin (Nezaret) elindeydi. Asar-ı Atisi böyleydi. Yol, bina yapım onarım işi Nafia Nezaretinindi.

(Devam Edecek)

DÜNYA BARIŞ KONSEYİNİN BERLİN OLAGANÜSTÜ KURULTAYI

— 2 —

Gerçekten de, 1975 Ağustosundan bu yana kaydedilen gelişmeler kimlerin evrensel barış ülküsühe içtenlikle bağlı ve kimlerin barışı dudaklarının ucuyla savunur görünüp tüm çabalarını silahlanmaya yönelttiklerini ortaya koymuştur. 30 Temmuz 1975 de Helsinki'de toplanıp 1 Ağustosta «Nihai Sened»in imzalanmasıyla sonuçlanan «Avrupa Güvenliği ve İşbirliği Konferansı» uluslararası ilişkilerde bir dönüm noktasını, Avrupa siyasi tarihinde bir kilometre taşını simgeliyordu. 33 Avrupa devletiyle ABD ve Kanada'nın devlet ya da hükümet başkanları «Helsinki Nihai Senedi» nin altına koydukları imzalarla dünyadaki soğuk savaş mirasının tasfiyesi ve farklı sosyo-politik sistemlere sahip devletler arasındaki ilişkilerin yeni ve barışçı temellere dayandırılması gereği üzerinde uyuştuklarını kanıtlamışlardı. Konferansın sonuçları Avrupa ve dünya halklarına iyimserlik duygusu aşılamıştı. Bu sonuca varılmasında, başta Sovyetler Birliği olmak üzere, tüm sosyalist ülkelerin kararlı çabalarının ve Dünya Barış Konseyinin temsil ettiği barış güçlerinin onur payı büyüktür.

Helsinki Konferansı tarihteki diplomatik kongrelerden farklı olarak, bir savaş sonrasında yenen ve yenilen devletler arasında durağan (statik) bir düzen kurmak için değil, dünyanın geniş boyutları ve devletlerin mutlak eşitliği içinde dinamik ve sürekli bir güvenlik ve işbirliği sürecinin diyalektik koşullarını saptamak üzere toplanmıştı. Bu özelliğinden dolayıdır ki Helsinki Konferansı ve onun sonuç belgesi asıl gücünü hükümetlerden çok halkların dünyada adil ve sürekli bir barışın gerçekleşmesi yolundaki özlem ve iradelerinden almakta idi. Nitekim, zamanın İtalya Başbakanı müteveffa Aldo Moro Konferansta yaptığı konuşmada şöyle diyordu: «Helsinki'de yapılan, halkların isteklerine koşut olarak devletler arasındaki ilişkilerde barışçı evrim yolunu açmaktır.»

Ne var ki, Helsinki'de varılan anlaşmanın etkinliği, orada benimsenen ilkelere bütün devletlerin titizlikle uymalarına ve Nihai Sened hükümlerini yaşama geçirmelerine bağlı idi. Nihai Senedin özünü «Detant» kavramı oluşturuyordu. Detant ulusların bağımsızlığına, egemenliğine, eşitliğine saygı ve içişlerine karışmada ilkeleri üstüne kurulmuş bir «consensus»ün uluslararası ilişkilere yansıtılması demekti. Detant gerginlikleri hafifletecek, tehlikeli anlaşmazlıkları sınırlandırıp çözümünü kolaylaştıracak, devlet arasında ikili ve çok yanlı işbirliğinin etkisini arttıracak, kısacası, dünyada daha olumlu bir hava yaratacaktı. Ancak, yumuşamanın somut bir içerik kazanması ve detant sürecinin geri dönülmez noktaya varmasının koşulu, siyasal yumuşamanın askersel yumuşama ile derinleştirilip pekiştirilmesi, başka deyişle, silahlanma yarışının sona erdirilmesi ve silahsızlanma konusunda somut sonuçlara varılması idi.

Oysa kimi devletler yumuşamaya başka bir anlam vermek eğilimini gösterdiler. Burada, Pekin yöneticileri gibi, yumuşamaya başından beri karşı çıkanları bir kenara bırakıyorum. Çünkü onlar bir dünya savaşının yakın ve kaçınılmaz olduğunu her fırsatta açıklamakla kalmayarak savaşı tahrik için ellerinden geleni yapmakta ve bu uğurda emperyalizmle işbirliği yapmaktan bile çekinmemektedirler. Sözünü etmek istediğim çevreler yumuşamayı kabul eder görünmekle birlikte ona başka bir anlam vermek isteyenlerdir. Onlara göre detant askeri bloklar arasında bir anlaşma düzeyine indirgenmeli, devletlerarası güçler dengesine dayanmalıdır. «Ne kadar çok silahlanırsak barış o denli kolaylaşır» ya da «Barışı istiyorsan savaşa hazır ol» düşüncesini yaymaya çalışırlar. Oysa bu görüş yanıltıcı, aldatıcıdır. Çünkü korkuya, dehşet dengesine, caydırıcı güce dayalı bir barış sağlıklı, sürekli olamaz. Bunun en çarpıcı örneğini bize Nötron bombası girişimi göstermiştir. Nötron bombası yapımının savaş tehlikesini daha az olası kılmak şöyle dursun, silahlanma yarışını hızla tırmandırmaktan başka şeye yaramayacağı kısa sürede anlaşılmıştır. Nötron silahı tehdidini ortaya atanlar yine de istemeyerek barışa hizmet etmiş sayılabilirler. Çünkü bir yandan dünya halkları canlıları yokedip eşyaya zarar vermeyen bir silahı düşünmenin bile insanın kendi cinsine karşı yapabileceği en büyük hakaret olduğunun bilincine varmışlardır; öte yandan da hiçbir teknolojik üstünlüğün bir devlet ya da devletler grubunun tekelinde kalmayacağı pek çabuk anlaşılmıştır.

Yumuşama üzerinde yapılan yanlış yorumların asıl tehlikesi, detantın vazgeçilmez koşulu olan genel silahsızlanma sorununu arka plana itmesidir. Oysa, tarihin hiçbir döneminde benzeri görülmemiş bir silah üretimi sonucunda dev cephaneliklerle, nükleer silah depolarıyla donatılmış, küçük bir kıvılcımın bütün insanlığı yokalmaya mahkum edeceği bir dünyada silahsızlanmadan daha çok öncelik taşıyan hangi sorun olabilir? Silahlanma yarışının sürüp gittiği, devletlerarası ilişkilerin askeri ve stratejik hedeflere göre düzenlendiği bir ortamda yumuşamadan nasıl söz edilebilir? Dahası, Birleşmiş Milletlerin 1974'te kabul ve ilan ettiği «Yani Ekonomik Düzen» yılda 400 milyar dolar askeri harcamalara ayrılırken nasıl gerçekleşebilir?

Sanırım ki bu noktada sorunun özüne girmiş oluyoruz; Silahsızlanmanın insanlığın geleceği bakımından ilk ve en ivedi sorun olduğunu kimse yadsıyamıyor, fakat uluslararası ilişkileri bu gerçeğe uygun biçimde düzenlemek konusuna gelince karşımıza her zaman aynı engel dikiliyor. Bu engelin adı Emperyalizm'dir. Sömürüyü sürdürmek için emperyalizmin çeşitli yöntemler uyguladığını biliyoruz. 20. yüzyılın ilk yarısındaki klasik emperyalizm, 2. Dünya Savaşından beri yerini daha karmaşık sömürü biçimlerine bırakmıştır. Asya, Afrika ve Latin Amerika'daki bağımsızlık savaşımlarıyla kapıdan koğulan yeni-sömürgecilik çok uluslu şirketler, konsorsiyumlar, askeri ve mali yardım şeklinde o ülkelere pencereden girmiştir. Bunu yapabilmek için de her ülkenin özgül koşullarından yararlanarak o ülkenin içinde kendisine [illegible] bulmuştur. Bu müttefikler, yerine göre, açık ya da kapalı faşizm, militarizm, şoven[illegible] gericilik olmuştur. Emperyalizm bununla da k[illegible]amış, azgelişmiş ülkeler arasındaki çelişkiler, anlaşmazlıkları alevlendirerek dünyanın çeşitli bölgelerinde bir istikrarsızlık (destabilisation) ortamı yaratmış ve silahlanma yarışına özendirmiştir. Bu bakımdan, ülkemin de içinde bulunduğu Ortadoğu bölgesindeki durum ilgi çekicidir:

(Devam Edecek)

SÖZLÜK

KANI

İnsan tarafından doğru olarak kabul edilen ve onun düşüncesini, duygularını ve davranışlarını derinlemesine etkileyen görüşler...

Böylesi görüşler, kişinin tüm tutumlarına ve davranışlarına damgalarını basar ve pratik eylemlerini yönetirler.

Bir kanının oluşması, karmaşık bir psişik süreçtir. Deneyimlerin duyguda ve düşüncede işlenmesi, bilgilerin (ve yanlış-bilgilerin) özümlenmesi, modellerin etkisi, belirli idealer ve daha birçok etkin, bu süreçte rol oynarlar. Buna bağlı olarak da, yalnızca doğru ve esaslı görüşler değil, aynı zaman da yanlış ve temelsiz görüşler de kanı haline gelebilirler. İnsanın sahip olduğu temel kanıların başında gelen politik, ahlaksal ve dünya görüşüyle ilgili kanılar, belirli sınıfsal güçlerin görüşlerini ve çıkarlarını dile getirdiklerinden, sınıflı toplumlarda sınıfsal karakter taşırlar.

Marksçılık - Leninciliğ'in sağladığı tutarlı ve güveni-

(Devamı 8. Sayfada)

RADYOLAR

TRT-1

05.00 Açılış, program ve Kısa Haberler
05.05 Türküler
06.00 Kısa Haberler
07.30 Haberler
07.40 Sabahtan Sabaha
09.00 Kısa Haberler
09.02 Kadın Dünyası
10.00 Kısa Haberler
10.01 Arkası Yarın
11.05 Hafif Müzik
11.20 Oyun Havaları
11.4 Şarkılar
12.10 Öğle Üzeri
12.55 Reklamlar
13.00 Haberler
13.15 Hafif Müzik
14.32 Müzik Bahçesinden
15.00 Kısa Haberler
15.20 Dünden Bugünden
15.40 Hafif Müzik
16.05 Türküler Geçidi
16.30 Şarkılar Geçidi
17.00 Kısa Haberler
17.02 Akşama Doğru
18.00 Kısa Haberler
18.01 Çocuk Bahçesi
18.16 Laf Lafı Açar
19.00 Haberler
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
20.12 Hafif Müzik
20.15 Köy Dağarcığı
20.40 Şarkılar
21.00 Kısa Haberler
21.02 Türküler Geçidi
21.20 Tangolar
21.40 Şarkılar
22.00 Kısa Haberler
22.40 Türküler
23.00 Haberler
23.10 Şarkılar
24.00 Kısa Haberler
00.02 Gece Konseri
00.55 Kısa Haberler
01.00 Program ve Kapanış

TRT-2

08.00 Açılış ve Program
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Türküler
09.45 Müzik Sözlüğü
10.15 Şarkılar
10.30 Hafif Müzik
10.50 Türküler
11.10 Şarkılar
11.30 Yarının Büyükler, Çocuklarımız
12.00 Çeşitli Solcılar
12.20 Alâeddin Yavaşça'dan Şarkılar
12.40 Türküler
13.00 Haberler
13.15 Çeşitli Klasik Müzik
13.30 Olayların İçinden
14.00 Şarkılar
14.30 Çeşitli Müzik
15.00 Solistlerden Seçmeler
15.30 Oyun Havaları
16.00 Hafif Müzik
16.20 Arkası Yarın
16.40 Türküler
17.00 Türk Yorumcuları
17.30 Fasıl
18.30 İşte Doğa
18.50 Hafif Müzik
19.00 Haberler
19.45 Küçük Koro
20.15 Küçük Konser
20.45 Ahmet Gündaydar Türküler
21.00 Bir Sanatçının Günlüğü
21.30 Bizden Sesler
22.00 Türküler Geçidi
22.30 Solistler Geçidi
23.00 Küçük Konser
23.30 Haberler
23.35 Saz Eserleri
23.55 Program ve Kapanış

TRT-3

07.00 Açılış ve Program
07.02 Güne Başlarken
08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
09.03 Barok Müzik
09.30 David Bowie söylüyor
10.00 Çağdaş Sanatçılarımız
10.30 Diskoteğimizden
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.03 İngilizce Haberler
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Konser Saati
14.30 Caz Müziği
15.00 Günün Konseri
16.00 Oda Müziği
17.00 Türkçe Haberler
17.03 İngilizce Haberler
17.06 Plaklar Arasında
18.00 Stüdyo FM
19.00 Akşam Konseri
20.00 Liedler ve Aryalar
20.30 Melodiler Geçidi
21.00 Müzik Takvimi
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
22.06 Gecenin Getirdikleri
23.00 Pazartesi Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Program ve Kapanış

TELEVİZYON

Televizyonun bu günkü yayınında ana haber bülteninden önce, «Oynamak İstiyorum», spor haberlerinden sonra ise, Minik Konser, Ayın Getirdikleri, Türk Hafif Müziği ve «Vakıf» programları ekrana gelecektir.

Bugünkü televizyon programlarının yayın saat ve sıraları şöyledir:

18.30 AÇILIŞ VE HABERLER

18.35 OYNAMAK İSTİYORUM:
Televizyonun Çocuk Yayınları Şubesince hazırlanan ve altı bölümden oluşan programın, öykü bölümünde: «Resimdeki Küçük İnsan» adlı bir öykü yer alıyor. Ayrıca, beden parçaları ile geometrik şekiller arasında ilişkiler kuruluyor. Şarkı bölümünde: Kaplumbağayı tanıtan bir şarkı öğretiliyor. Oyun bölümünde: Bir grup çocuğun oynadığı geometrik şekillerin vurgulandığı basit hareketli bir oyun yer alıyor. Dram bölümünde: Bir maskın yüzünü yıkayan bir adamın gösterileri sergileniyor. Oyuncak bölümünde: Makaradan anne, baba ve çocuk kişiliğinde oyuncakların yapımı gösteriliyor. Programda ayrıca, bilmece bölümü de yer alıyor.

19.20 SPOR:
TRT Haber Merkezi Spor Şubesince hazırlanan programda, haftanın spor olayları ve dış kaynaklı spor filmleri yer alıyor.

20.30 HABERLER VE HAVA DURUMU

21.15 MİNİK KONSER:
Programda, Kreisler'in Aşk Acısı adlı yapıtını Saim Akçıl (Keman), Vedat Koşal (Piyano) seslendiriyor.

21.20 AYIN GETİRDİKLERİ:
Ayla Erdemli'nin hazırladığı «Çocuğa Saygı» adlı bu program, Doç. Dr. Emre Kongar, Prof. Dr. Atalay Yörükoğlu ve Prof. Dr. Gülseren Gülce katılıyor.

22.15 TÜRK HAFİF MÜZİĞİ:
Bu günkü Türk hafif müziği programında Erol Evgin, Etme Eyleme - Ayrı Dünyalar - İstanbul Şehri - Aldım Başımı Gidiyorum - Umut - Kader Utansın adlı parçaları söyleyecek.

22.35 VAKIF:
Sürekli filmin bugün yayınlanacak 10. bölümünde, önerdiği projenin reddedilmesine rağmen Tom Pearson işin peşini bırakmamaktadır. Bu arada Divinya'nın oğlu Paul bir kaza geçirir. Suçluluk duygusu içinde kıvranan Divinya, beklenmedik işler yapmaya kalkışır.

23.20 HABERLER VE KAPANIŞ:

Eylemde ve Gerçekte HUKUKUN PAYI

Bu bakımdan Çin Halk Cumhuriyeti yöneticilerinin tezleri ve uygulamaları hastalığın tedavisi için önce teşhisi gerektiğini gösterircesine, sosyalist Devleti bilimsel yaklaşımın tersi olan iradeciliğe karşı korumanın ne kadar önemli olduğunu kanıtlamıştır.

— 98 —

Bu Devlet teori ve pratiğinin bilimsel bir temeli olamayacağının kabulü ve teselinin dogmatizmde aranması anlamına gelebilir.

Bu ikinci yorumu tartışmaya dahi gerek yoktur: gerçek, karmaşıklığı ve devinimi içinde, her anında mutlak bir karakter taşırsa da, bu gerçeğin bilimsel bir tahlili, kuşkusuz onu en az şematize eden, onu en çok sayıda unsurlara ayıran bir tahlildir, ve bilimin amacı bu olduğuna göre bilim dogmanın tam tersidir. Bunun temel bilimler için olduğu kadar sosyal bilimler için de doğru olduğunu yeteri kadar göstermiş olduğumuzu sanıyoruz.

Fakat dogmatizm buna rağmen bilimsel yaklaşımın başarısızlığını kamufle etmek için mazeret veya bir teselli arayış olabilir.

Ancak bu, bilim adamının hatalarını ileri sürerek bilimsel yaklaşımı reddetmek veya ondan kuşku duymak için bir neden değildir.

Hele bilim adamının yanılmasının kaçınılmaz olduğu, gibi sosyal bilimlerde de agnostisizme (bilinemezciliğe) yol açar.

Marksizmin son tahlilde ancak bilgisizliğe (obskürantizme) dönmek pahasına reddedilebileceği oldukça anlamlıdır.

Mesele bilim adamının bilimi tekzip edip edemeyeceği değildir. Açıktır ki, bilim adamına bağlı olan bilimin erdemi değil, olsa olsa ilerlemesidir. Yer yuvarlağı dönmek için Galileo'yu beklememiş, yer çekimi Newton sayesinde hızını değiştirmemiştir. Değişen, insanın doğa yasalarından yararlanmak, onları kendi yararına kullanmak olanaklarıdır. Ve insan bu yasalar hakkında ne kadar derin bir bilgi edinir ve bu bilgiyi kullanmakta ne kadar ustalaşırsa, bundan o kadar yararlanacaktır.

Sosyal bilimler alanında bundan başka türlü düşünmek, ve özellikle somut uygulanmasında raslanmış ve daha da raslanabilecek olan bazı olumsuz yönleri bulunduğu gerekçesiyle Marksizmin üstünlüğünü yadsımak, büyük dedelerimizin zamanında demiryollarının tehlikelerine karşı açılan kampanyalara, veya otomobil kazalarına yol açıyor diye içten patlamalı motörleri suçlamaya benzer.

O halde, yumurta kırılmadan omlet yapılmaz diyerek yapılan hatalara katlanmak mı gerekir? Bu, yumurtanın omlet yapmak için gerçekten zorunlu olduğu ölçüde, kaderciliğe boyun eğmek ve bilimin ilerlemesi için trafik kazalarının yararlı olduğunu kabul etmek anlamına gelirdi. Her bilimin ve özellikle uygulamalı bilimlerin başlıca niteliğini teşkil eden derinleştirme amacını önemsememek olurdu.

Burada da başka türlü düşünmek, sadece başladığı an da biten, derinleştirilecek, aranıp bulunacak, tamamlanacak bir yanı bulunmayan bir bilimi bilim olarak kabul etmek demek olurdu. Böyle bir anlayışa göre her yeni buluş bir öncekinin ancak tekzibi olabilir, yoksa tamamlanması, zenginleşmesi, açtığı olanakların uzantısı olamaz. Bilimi öğretmenin de bir anlamı yoktur artık; hiç değilse fakülte profesörünün öğrettiklerini daha ilkokul sıralarında toptan ve bir defaya mahsus olmak üzere öğrenmek yeterdi. Bilimsel araştırmanın da, eğitici rolü kalmaz ve teknik deneylerin bilim adamına bir yararı olmazdı.

Oysa, müspet ilimler denilen bilimler için olan bütün bu şeyler beşeri bilimler için ve bu arada bilimsel bir Devlet ve hukuk teorisinin türetilmesi için de şarttır.

Demek oluyor ki, bütün çalışan, derinleştiren, irdeleyen bilim adamının, sınayan mühendisin ve uygulayan teknisyenin niteliğindedir.

Bu bakımdan Çin Halk Cumhuriyeti yöneticilerinin tezleri ve uygulamaları, hastalığın tedavisi için önce teşhisi gerektiğini gösterircesine, sosyalist Devleti bilimsel yaklaşımın tersi olan iradeciliğe karşı korumanın ne kadar önemli olduğunu kanıtlamıştır.

Buna karşı iki türlü garanti vardır: birincisi tarihi deneylerden çıkmaktadır. Yanılgı bilimsel yaklaşım için kaçınılmaz değildir. Bilim adamları düşünce ve araştırmaları ile bunun önüne geçebilirler. Fakat hata önlenememiş bile olsa, sonuçları aracılığı ile teşhisi bilim için bir kazançtır ve bundan böyle tekerrürüne engel olmak, artık varsayımlara ve olasılıklara dayanan zihinsel çalışmalara düşen bir iş değil, bilgi ve kesinlik konusudur.

(Devamı var)

Kapitalizm'in Günümüzdeki Yeni Gelişmeleri ve Çelişkileri

1973'de Besançon'daki Lip Saat Fabrikası işçilerinin ve diğer çalışanlarının grevi, yalnız Fransa'da değil, bütün kapitalist dünyada geniş bir yankı uyandırdı. İşçiler, fabrika sahiplerinin kapatma kararına karşılık olarak fabriyaka el koydular, üretimi ve ürünlerin satışını sürdürdüler.

— 45 —

Kapitalist ülkelerdeki emekçilerin durumu düşünülürken, bu ülkelerin herbirinde işsizliğin ve yoksulluğun özellikle yaygın olduğu «ezilen bölgeler»in varolduğunu görmezlikten gelmek olanaksızdır. Bu bölgeler farklı coğrafi bölgelerdedirler ve çoğu zaman bu bölgeler için de büyük şehirler de vardır. 1970'de, kapitalist dünyanın en zeng[illegible] ABD'de, resmi sayı[illegible] 25.4 milyon insan «yo[illegible]luk çizgisinin altında» yaşıyordu.

Böylece, bilimsel-teknik devrimin ve devletle bütünleşmiş tekelci kapitalizmin gelişmesinin etkisiyle kapitalist ülkelerdeki toplumsal güçlerin karşılıklı yeralımında ve geniş emekçi kitlelerinin koşullarında oluşan değişmeler, sınıf savaşımının sönükleşmesi bir yana, yoğunlaşması yönünde ve toplumun daha geniş kesimlerinin bu savaşımda işçi sınıfının etrafında birleşmesi için gerekli nesnel tabanı yaratıyorlar.

Çok doğaldır ki, bu alanda gelişme dümdüz bir çizgi boyunca olmuyor ve burada da, ülkeden ülkeye değişen derin farklılıklarla birlikte iki karşıt eğilimin çarpışmasına tanık oluyoruz. Fakat, koşullar tümüyle işçi sınıfı ve öncü gücü devrimci partileri ve bütün anti-emperyalist güçler açısından daha elverişli hale geliyorlar.

Günümüz tekelci kapitalizmine damgasını vuran, sadece bilimsel ve teknik ilerleme ve görece elverişli ekonomik durum değildir. İşçi hareketinin benzersiz şekilde yükselmesi, grev sayısının artması ve grevlerin etkililiğinin inanılmaz ölçüde büyümesi, günümüz tekelci kapitalizminin belirgin özelliklerindendir. Dünya Ekonomisi ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün resmi verilere dayanarak hazırladığı (yasal olmayan grevleri ve işçi sınıfının başka ve çeşitli tipteki eylemlerini gözönüne almadığı için çok eksik olan) arka sayfadaki tablo, grev hareketinin boyutlarını gösteriyor.

Resmi verilere göre, 1971 yılında yedi ana kapitalist ülkede (ABD, İngiltere, FAC, Fransa, İtalya, Japonya ve Avusturalya) 21 milyon 289 bin kişinin katıldığı 22 bin 992 grev olmuştur; grevci işçiler toplamı, bütün kapitalist ülkeler için 43 milyondur. Geçen on yılda, kapitalist dünyada tüm ulus çapında 250 büyük grev oldu; bu sayı önceki onyıldaki sayının birkaç katıdır.

Fransa, —ülkedeki derin toplumsal ve politik bunalımın bir ifadesi olan grev hareketi 1968 Mayısı ve Haziranında 10 milyon Fransız işçisinin katıldığı genel grevle en üst düzeye ulaştığı geçen birkaç yılda (1968 - 1973)—, yoğun sınıf savaşlarına sahne oldu. 11 Mart 1969'da, ülkedeki belli başlı sendikalar, milyonlarca emekçinin katıldığı bir greve gittiler. Aynı yılın nisan ve eylül aylarında, aşırı vergileri protesto etmek için, esnaflar ve küçük tüccarlar tarafından tüm ulus çapında grevler yapıldı. Demiryolu işçileri, liman işçileri, enerji iş kolundaki işçiler ve bilim işçileri de genel grevlere gittiler.

1972 Mayısında, Renault işçileri, başından sonuna kadar fabrikayı ellerinde tuttukları dört haftalık bir grev yaptılar. 1968'deki Kızıl Mayıstan sonra en büyük grev, 7 Haziran 1972'de 4 milyon insanın katıldığı 24 saatlik genel grev oldu. Aynı yıl içinde, madenciler, çelik işçileri, çok değişik büro işçileri ve uzmanlar (örneğin, havayolları kontrol operatörleri, radyo ve televizyon çalışanları) greve gittiler.

1973'de Besançon'daki Lip Saat Fabrikası işçilerinin ve diğer çalışanlarının grevi, yalnız Fransa'da değil, bütün kapitalist dünyada geniş bir yankı uyandırdı. İşçiler, fabrika sahiplerinin kapatma kararına karşılık olarak fabrikaya el koydular, üretimi ve ürünlerin satışını sürdürdüler.

Grevcilerin isteklerin arasında, devlet bütçesinin hazırlanma sisteminde ve dağılımında değişiklikler yapılması, çeşitli bölgelerin ekonomik bakımdan hızlı bir şekilde kalkındırılması, ekonomik işletmelerin çağdaşlaştırılması, iflas eden çiftçilere yardım edilmesi, büyük ailelerin gelirlilerinin artırılması ve emekli maaşlarının yükseltilmesi, okulların ve hastanelerin daha iyi duruma getirilmesi, eğitim ve tıp hizmetlerinin geliştirilmesi, bilimsel araştırmaların rasyonalizasyonu sendikal hakların özgürce kullanılması, Fransa'nın Ortak Pazar üyeliği ile ilgili önemli kararlar verilirken işçilere danışılması, seçmen yaşının düşürülmesi, ekonominin en önemli sektörlerinin demokratik biçimde devletleştirilmesi, emekçilerin sanayiin yönetimine katılması gibi istekler vardı. Sendikalar böylesi değişikliklerin temelden farklı bir ekonomik ve toplumsal politikayla mümkün olduğuna inanıyorlar.

Tarım anlamıyla kesintisiz grevler, emekçilerin çeşitli kesimlerinin sıcak savaşıma katılması, sendikaların kesin olarak sol'a kayması, sendikaların [illegible] eylem birliği, ekonomik ve politik isteklerin yakın ilişkisi ve emekçilerin savaşımıyla [illegible] edilen daha iyi sonuçlar Fransız işçi sınıfı hareketinin belirgin yanları arasındadırlar.

İtalya'da grev hareketinin belirgin özelliği, bütün emekçilerin fiilen katıldığı büyük boyutlu grevlerin olmasıdır. İtalyan proletaryasının sosyal sigortada demokratik reformlar ve fabrikalarda emekçilerin daha geniş hakları için yürüttüğü savaşım ile daha yüksek ücret, bölgesel farklılıkların ortadan kaldırılması, daha kısa iş günü ve tam istihdam istekleri iç içe geçmiştir.

14 Ekim 1968'deki ve 5 Şubat 1969'daki tüm ulus çapındaki grevler (ikincisine 18 milyon kişi, yani çalışanların onda dokuzu katıldı) sosyal sigortadaki reform isteklerini ortaya koydu. Savaşım emekli maaşlarının yükseltilmesiyle sonuçlandı. Katılanların ücretlerde artış istediği 19 Ekim 1965'deki tüm ulus çapındaki grev büyük bir toplumsal olaydı. Bu grev, İtalyan proletaryasının savaşımının günümüzdeki aşamasına özgü bir özelliği, yani ülkedeki üç büyük sendika topluluğunun, Genel İtalyan İşçileri Birliği (GUIW) İtalyan İşçileri Birliği (İUL) ve İtalyan İşçilerinin Birleşik Sendikalar Örgütü (UTUIW)'nün eylem birliğini ortaya çıkardı.

(Devam Edecek)

K. ZELINSKI

SOVYET EDEBİYATI

Ehrenburg, hatıralarında, zaman zaman 1920'leri yani çok sayıda edebiyat akımının bir arada yaşadığı dönemi savunma ihtiyacı duyduğunu yazar. Bu tutum, sosyalist gerçekçilikle formalizmin bir arada yaşamasını kabul etmek anlamına gelir.

— 141 —

Bu roman, kahramanlık geleneğinin kuşaktan kuşağa nasıl geçtiğini anlatır. Kraliçeyi Teslim Etmeyin romanının yazarı Sergey Sartakov ve 1950'de Aynı Hedefe Doğru adlı romanında, işçilerin doğayı değiştirirken kendilerini de değiştirdiklerini anlatan Franz Taurin'i de sayalım. Franz Taurin, uzun süreler Ural fabrikalarında, sonra on yıldan fazla Yakutistan'da, daha sonra da İrkutsk'da çalışmıştır. Mühendistir ve İrkutsk Ülkesinde adlı üçlemesini (1964) ithaf ettiği işçileri çok iyi tanımaktadır.

Novosibirskli tarımcı Sergey Zaligin de çok yetenekli bir yazardır. Kendine özgü bir yazış tarzına, bir masalcı üslubuna sahiptir. O da gençlerden değildir, elli yaşını aşkındır. Edebiyata on, on beş yıl önce atılmıştır. İrtiş Kıyısında adlı romanında Sibirya'da kollektifleştirmenin nasıl yürüdüğünü anlatır. Şolohov, Sürülmüş Topraklar'da Don bölgesindeki kollektifleştirmeyi köylülere yardım etmek için gönderilen işçi Davidov'un ağzından aktarır, Zaligin ise, Sibirya'daki kollektifleştirmeyi orta köylü Stefan Çausov'un ağzından yansıtır. Bu anlamda Zeligin'in hikâyesinin Şolohov'un romanını tamamladığı söylenebilir.

Zaligin'in Kasırga adlı romanı (1967-1968), konu olarak, iç savaşta Sibirya'da Kolçak ordularının ardlarında kurulan partizanlar Cumhuriyetinin tarihini işler. Bu Sovyet Cumhuriyetinin merkezi küçük, uzak bir kasabadır. Kitapta, köylülükten çıkma, demir gibi bir iradeye sahip, ailesine bağlı, ama devrimci kavga söz konusu olduğunda laf söz dinlemeyen askeri komutan Efrem Metçerlakov'un portresi son derece başarılıdır.

Bu dönemin hemen hemen her yeni eseri, tartışmalara ve anlaşmazlıklara yol açmıştır. Ukrayna'da, Minsk'de, Tiflis'te, Erivan'da, Bakü'da, Novosibirsk'de, Alma-Ata'da ve kuşkusuz Leningrad ve Moskova'da bu türden yeni eserler ve tartışmalar yoğunluk kazanmıştır. Hepsini, kısacık bile olsa, tek tek gözden geçirmek imkânsızdır.

1961 Kasımından itibaren, Voprosi Literaturi dergisinin sayfalarında birbuçuk yıl boyunca sürüp giden, çağdaş edebiyatta gelenek ve yenileşme anlayışı konulu tartışma çok ilgi çekmiştir. Bu tartışmaya otuz iki genç yazar katılmıştır. Yazarların konuyla ilgili ilkesel açıklamaları eserleriyle karıştırılmamalıdır. Ancak bu tartışmanın ilgi çekici yanı şuydu: yazarların çoğunun ilkesel açıklamalarında günümüzde (hele Sovyet edebiyatında) artık ciddiye alınmayan ve rağbet bulmayan, olağanüstü cümleler ve bu türden bir dille karşısındakini sersemletme eğilimi seziliyordu. Öte yandan kendileriyle aynı çerçeve ve akım içine yerleştirdikleri yazarların hiç bir açıdan uzlaşamayacak yazarlar oluşu dikkati çekiyordu. Örneğin genç şairlerden biri, Andrey Voznesenski, eskilerin deneylerinin özümlenmesinden ve genel olarak geçmişin edebiyat akımlarından söz ederken şöyle diyordu: «Kendisini ardılı saydığı edebiyat adamlarıyla fazla yakınlığın yazar için yararlı olduğunu sanmıyorum... «Yakın evlilik» suçu ve günahı, kişiyi çöküntüye götürür. Son yıllardaki ürünleriyle, Rublov, Jean Miro, Le Corbusier, bana Byron'dan daha fazla katkıda bulundular.»

Yakından bakılırsa, bu sözlerin ciddiye alınamayacağı görülür. Bir genç düzyazımcı, Dostoyevski'yi, Çehov'u, Hemingway'i, Böll'ü kendi habercileri arasında saymıştır. Bazıları gerçek ustaları olarak Pasternak'ı göstermişlerdir. Bu tutumu, yazarın şiir mirasının ciddi bir değerlendirmesinden çok bir süre önce Doktor Jivago romanı için eleştiri ve ihtarlara hedef olmuş Pasternak'ı korumaya yönelik bir kalkan olarak değerlendirmek de mümkündür. Ama, tartışmaya katılan yazarların önemli bir bölümü, Sovyet edebiyatının gerçek devrimci geleneklerine hak ettiği yeri vermeyi ve dünya edebiyatına katkısını doğru değerlendirmeyi bilmişlerdir.

Ehrenburg, hatıralarında, zaman zaman 1920'leri, yani çok sayıda edebiyat akımının bir arada yaşadığı dönemi savunma ihtiyacı duyduğunu yazar. Bu tutum, sosyalist gerçekçilikle formalizmin bir arada yaşamasını kabul etmek anlamına gelir.

Sosyalist ve burjuva ideolojilerinin uzlaşmaz olduğu tezi, sadece edebiyat açısından değil sosyalist ve kapitalist cephelerdeki devletler arasındaki tüm ilişkiler açısından da son derece önemlidir.

İdeolojik sapmalara ve özellikle de sosyalist gerçekçiliğe yöneltilen bazı hücumlara karşı sürdürülen kampanya, 1963 Haziranında özel gündemi ideolojik sorunlar olan Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesinin Plenum toplantısında sonuca bağlanmıştır. Burada, bu toplantıda SSCB Yazarlar Birliği Birinci Sekreteri Fedin'in yaptığı konuşmanın bir bölümünü aktarmak istiyorum. Fedin bu konuşmasında parti üyesi olsun olmasın, tüm Sovyet yazarlarının duygu ve düşüncelerini kusursuz bir şekilde dile getirmiştir.

(Devam edecek)

Gençlik ve Toplum

İyi bir eğitim ve öğretim düzeyi, sanayi işçisinin, işçi sınıfının dünyanın yüzünü değiştirme ve doğu güçlerini egemenliği altına alma yolundaki soylu görevini açık seçik kavramasını sağlar. Bu, çağdaş işçinin üretici gücünün vazgeçilmez bir unsurudur. Bilginin niteliği ve derecesi, bir sanat ve mesleğin zihinsel düzeyini belirler.

— 12 —

Demir-çelik endüstrisinde de durum hemen nemen bunun aynıdır. Bu sanayide çelik işçisi, işgününün büyük kısmını, artık en verimli, işleyiş biçimini saptayarak ve ergimenin gelişmesini denetleyerek geçirmek durumundadır. Bugün, uzun bir uzmanlık eğitimi geçirmeden becerikli bir sanayi işçisi olmak mümkün değildir.

Sovyetler Birliği'nde sanayi işçilerinin (dolaysız üreticilerin) eğitimi, planlı bir temelde yürütülmektedir. 1930'larda, sanayi işçilerinin ortalama öğrenim düzeyi, çoğu durumda dört yıllık ilköğrenimle sınırlıydı. 1950'lerde ortalama düzey, beş-altı yıllık öğrenimi aşmıyordu. Oysa bugün, her 1.000 sanayi işçisinden 550'si ya tam ortaöğrenim ya da yükseköğrenim görmüştür. SSCB Çalışma Enstitüsüne göre, geçen birkaç yıl boyunca, ülkenin sanayi işgücündeki toplam artışın yüzde 90'ını usta işçiler oluşturmuştur. Sovyet tarımı da usta uzmanlar ve işçilerle donatılmaktadır. Ülkedeki meslek okulları ve eğitim merkezleri, 1941-1970 arasında toplam 23.6 milyon usta işçi yetiştirmişlerdir.

Bu rakam ne kadar etkileyici olsa da, talep daha da fazladır. İşçilerin önemli bir bölümü, bulundukları yerde, çalıştıkları fabrikalarda ve atölyelerde, bireysel ya da çalışma ekipleri temelinde eğitiliyor. Ne var ki bu sistem, bir dizi yapısal aksaklıkları beraberinde taşımaktadır. İşçi, belirli bir beceri edinir; ancak yeterince geniş bir politeknik eğitim görmez. İşçiye yeni donatımın ve makinelerin temel işleyiş ilkeleri verilmez; o, üretim teknolojisi konusunda, materyallerin ve birincil ürünlerin özellikleri konusunda da ya çok az şey bilir ya da hiç bir şey bilmez. SBKP, durumu düzeltmek amacıyla, meslek eğitimi ağını genişletmeye ve verilen eğitimin niteliğini geliştirmeye yönelik güçlü tedbirler alınmasına karar vermiştir. 1972'de SBKP, MK, SSCB Bakanlar Kurulu ile birlikte, «Meslek Eğitiminin Daha da Geliştirilmesi Üzerine» kararını kabul etmiştir. Meslek eğitimi merkezleri ve okulları, giderek üç ile dört yıl süreyle eğitim yapan ve hem sanat, hem de ortaöğretim sertifikası veren kurumlara dönüşmektedir. Önümüzdeki beş yıl içinde, meslek okulları ve teknik okullar yoluyla, ulusal ekonominin bütün dalları için en azından dokuz milyon usta işçinin eğitilmesi amaçlanmaktadır. Tarımda, inşaatta, hafif sanayide, besin sanayiinde ve hizmetler sanayiinde çalışacak usta işçilerin ve uzmanların eğitimini hızlandırmaya önem vermektedir. Aynı anda hem uzmanlık eğitimi hem de orta eğitim ve öğretim yapan Sovyet meslek okulları, 1975'de 400.000 kadar öğrenci alacaklar. Oysa 1970'de, ülkedeki meslek okullarının yalnızca 200.000 öğrencisi vardı.

İyi bir eğitim ve öğretim düzeyi, sanayi işçisinin, işçi sınıfının dünyanın yüzünü değiştirme ve doğa güçlerini egemenliği altına alma yolundaki soylu görevini açık seçik kavramasını sağlar. Bu, çağdaş işçinin üretici gücünün vazgeçilmez bir unsurudur. Bilginin niteliği ve derecesi, bir sanat ve mesleğin zihinsel düzeyini belirler. Eldeki iş ne denli karmaşıksa, bu işi yapmak için gereken bilgi de o denli fazladır. Ve bilginin her çeşidi yararlı olamaz. Günü geçmiş bilgi çok az değer taşır; çünkü bu bilginin uygulanması pek büyük bir yarar sağlamaz. Bugün, çok hızlı gelişen bazı sanayi kollarında, yeni pratik teknik bilgi (know-how) kesinlikle sınırlanmış zaman süreleri içinde uygulanıyor. Kişi, kendi alanında meydana gelen yeni gelişmelere ayak uydurmak istiyorsa, sürekli olarak yeni şeyler öğrenmek zorundadır. Herkes bunu yapacak yetenekte değildir; çünkü yeni şeyler öğrenmeye nereden başlanacağını herkes bilemez.

Bilimsel-teknik devrim, bilginin yenilenmesi üzerinde güçlü, ve hızlandırıcı etki yaratmaktadır. Birey, yaratıcı düşünmenin değerini ve yeni bilginin edinilmesi ve uygulanması karşısında kavrayıcı bir yaklaşım benimseme zorunluğunu şimdi giderek anlıyor. Günümüz bireyi, belleğini bir yığın rakamlarla ve bilgilerle doldurmak zorunda değildir. Elektronik bilgisayar, bu rakamlarla ve bilgilerle insanlardan daha iyi ilgilenmektedir. Önemli olan, ilerleyen süreçlerde meydana gelecek en ufak değişikliklere ve dönüşümlere anında ve esnek bir biçimde karşılık vermek için esnek bir düşünüş tarzı geliştirmektir. Neyin temel ve esas olduğunu anlayabilmek için dış dünyayı algılama yeteneğini; gerçekleri ve olguları doğru olarak değerlendirme yeteneğini geliştiren, değişik bilgi konuları, bilimler ve bizi çevreleyen gerçeklerdir.

Sovyet yazarı V. Zaharçenko, Japonya'ya yaptığı son gezi sırasında meydana gelen ilginç bir olayı aktarıyor. Zaharçenko'ya, içindeki resimlerin birçoğuyla güçlü bir teknolojinin tasvir edildiği bir ABC kitabı (alfabe) gösterilmişti. Demek ki, imtiyazlı öğrencilere, ta başlangıçtan itibaren, çağdaş bili mve teknoloji dünyasını karakterize eden kavramlar ve şeyler öğretilmektedir.

(Devamı Var)

"Teslim Olmayanlar Ölmez"

Nikolai Chukovsky

Nihayet bir kavak ağacının hemen hemen çıplak gövdesini yakalamayı başardı. Rüzgârla şişen paraşütü askıları ile sarılmıştı. Bunlardan ancak bir bıçağın yardımı ile kurtulabileceğini biliyordu.

— 117 —

Birden uçağı sarsıldı. Vurulmuştu. Fakat bir fişek tarafından değil, gücünü yitirmiş bir mermi parçası çarpmış olmalıydıy uçağına. Mermi parçasının nereye çarptığını görmek için etrafına bakındığında uçağının yanmakta olduğun ugördü.

Alevler, fazla yayılmamış olduğundan söndürmeğe çalıştı. Uçağını yuvarladı. Sonra dalışa geçti. Ard arda keskin hareketler yaptı. Fakat uçak çıra gibi tutuşmuştu. Uçağın çatısı çatır çatır yanıyordu ve alevler kabine, yakıt deposuna doğru ilerliyordu.

Lunin, her dönüşünde arkasında Tatarenko'yu, onun arkasında da patlayan fişeklerin dumanlarını görüyordu. Almanlar şimdi Tatarenko'ya ateş ediyorlardı. Lunin, kendi kendine, «Niçin beni izliyor? Niçin uzaklaşmıyor?» diye sordu. «Onu da vurmalarını mı istiyor?»

Alevleri söndürebilmesinin olanaksız olduğunu anlayan Lunin, uçağını cephe hattını aşmak amacıyla doğuya doğru yöneltti. Atlaması gerekirse, burası Alman mevzileri olmamalıydı.

Alevler, yakıt deposunu yalıyordu. Kabinin içi dayanılmayacak kadar sıcak olmuştu.

Lunin, pilot giysisinin alev aldığını görünce uçaktan atladı.

Yedi-sekiz yüz metreden yüksekte değildi. Göğsündeki halkayı derhal çekti. Paraşütü açıldı ve askılara asılı kaldı.

Daha önce motorun gürültüsünden duyamadığı çeşitli sesler geliyordu kulağına şimdi. Cepheden top ve makineli tüfek gürültüleri duyuyordu. Rüzgâr barut kokusunu her yana dağıtmıştı. Paraşütün ipek şemsiyesi altında sallanan Lunin, aşağı bakarak hangi cephe hattının üzerine düşmekte olduğunu anlamağa çalıştı.

Fakat bir şey anlamasına olanak yoktu. Her taraf birbirine benziyordu. Lunin, havaya bakmanın daha kolay olacağına karar verdi. Gözlerini kaldırır kaldırmaz, gökyüzünde kara bir duman çizgisi gördü.

Bir uçak yanıyordu.

Bir an için bunu kendi uçağı sanıp şaşırdı. Fakat bu kadar süre havada kalmasına olanak var mıydı? Hayır, bu olanaksızdı.

Başka bir uçak yanıyor olmalıydı.

Peki, kimin uçağıydı bu? Tatarenko'nunki mi?

Burada rüzkâr, birden ani olarak hızla esip paraşütü savurdu ve Lunin'in, uçağın yandığı tarafı görmesini engelledi.

Lunin, alçaldıkça rüzgâr kendisini daha çokk savuruyordu. Bulutlar, batıdan doğuya doğru hareket ediyorlardı. Bu, rüzgârın Lunin'i doğuya doğru sürükleyeceği anlamına geliyordu. Zaten onun da istediği buydu. Fakat rüzgârın tabaka tabaka değiştiğini ve dört yüz metre kadar yükseklikte aksi yönde estiğini keşfetti. Lunin, batıya doğru sürükleniyordu. Silah sesleri işitti ve kendisine ateş edildiğini anladı. Paraşütünün ipeğinde delikler açılmıştı. Biraz daha alçaldığında, rüzgârın yönü yeniden değişti. Güçlü rüzgâr onu şimdi doğuya, ağaçların tepesine doğru sürüklüyordu. Böylece avlanmaktan kurtulmuş oluyordu. Birkaç kez ayakları ağaçların uçlarına dokunduysa da, rüzgâr onu alıp sürüklemeğe devam etti.

Nihayet bir kavak ağacının hemen hemen çıplak gövdesini yakalamayı başardı. Rüzgârla şişen paraşütü askıları ile sarılmıştı. Bunlardan ancak bir bıçağın yardımı ile kurtulabileceğini biliyordu. Sol eli ile ağacın gövdesine yapışarak sağ eli ile bıçağını çıkardı ve askıları birer birer kesti.

Kendisini paraşütünden kurtarmıştı. Şimdi de ağaçtan aşağı inmesi gerekiyordu. Yerden beş metre kadar yükseklikteydi.

Çevresinde ağaç üstleri, dallar ve yapraklardan başka bir şey göremiyordu. On adım ötesinden gerisini ayırt edemiyordu. Başının üzerinden mermiler vınlayarak geçiyordu. Bunların nereden gelip nereye gittiklerini bilmiyordu. Her yandan otomatik silah sesleri duyuyordu. Fakat kimin kime ateş ettiğini söylemege olanak yoktu.

Daldan dala tutunarak ağaçtan inmeğe başladı. Birden ayağının altındaki kalın bir dalın çatırdadığını duydu ve dengesini kaybeden Lunin, dallara çarparak aşağı düştü.

Yere sol bacağı üzerinde çarptı, burkuldu ve içinde bir şey çatırdadı. Lunin sırt üstü yere yuvarlandı. Acısı o denli büyüktü ki, kendinden geçti.

Kendine geldiğinde yüzüne soğuksu damlalarının çarptığını hissetti. Yağmur yağıyor olmalıydı. Lunin, yapraklarla kaplı olan nemli, kaygan, kara toprakta yatıyordu. Her taraf kasvetli ve hareketsizdi. Çevresinde kalın ağaç gövdeleri yükseliyordu. Hava çürük yaprak ve toprak kokuyordu. Ağaçların dışından top ve tüfek sesleri devamlı duyuluyor, burada ise yapraklar dallardan koparak aşağı düşüyorlardı. Lunin, hafifçe doğruldu ve acıyla inledi. Sol ayağı çok ağrıyordu. Adeta vücudundan daha ağır çekiyordu. Her kıpırdanışında acı dayanılmaz oluyordu.

İnlememek için dişlerini çıktı. Kim ateş ediyordu? Sovyetler mi, yoksa Almanlar mı? Almanlar orada, Sovyet hatları ise şurada olmalıydı. Yoksa tersi miydi? Bu yakınındak silah sesleri Almanlardan geliyorsa, ne olacaktı? Bir hareket edebilseydi. Fakat belki de onun için en emin yer, şimdi bulunduğu alandı. Hayır, bu yerin de güvenilir yanı yoktu. Her an gelebilirlerdi. Sırılsıklam olmuştu.

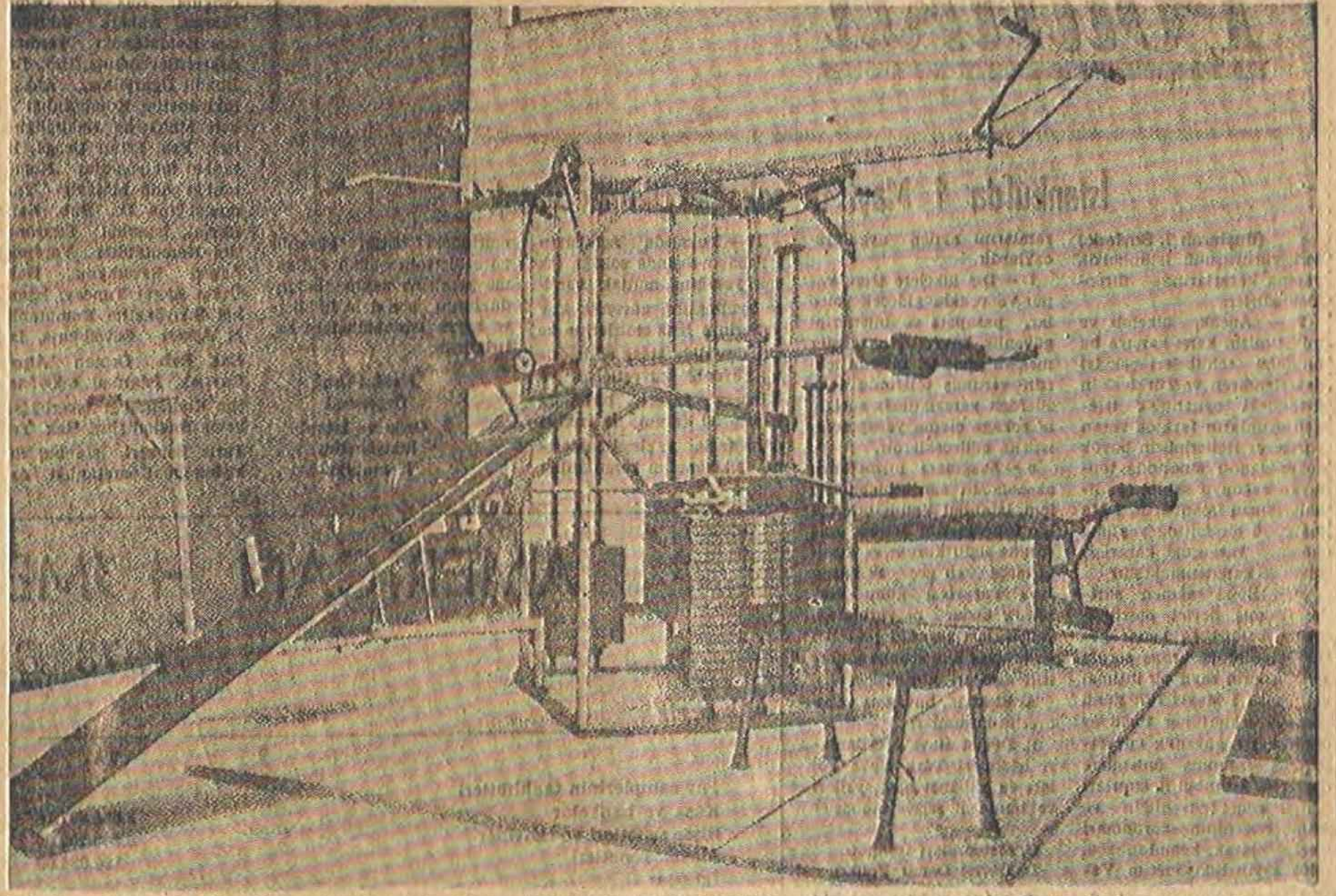
Gerçekte suyun içinde yatıyordu, giysileri suyu iyice emmişti. Nihayet hareket etmesine yardım eden, giysilerinin ıslaklığı oldu. Dişlerini sıkarakken dizini karnının üzerinde yuvarladığı ve dirsekleri üzerinde doğruldu. Sonra sağ dizinin yardımı ile dirsekleri üzerinde sürünebileceğini keşfetti. Fakat nereye sürünecekti? Belki, ateşin daha yakın olduğu sola doğru gitse iyi olurdu. Kim olduklarını anlamalıydı. Ateş eden Almanlarsa, o zaman aksi yöne giderdi.

Sol bacağını hiç kaldırmıyordu. Bacağı, yerde kökleri süpürerek ilerliyordu. Her iki-üç metrede bir duruyor, ve bacağındaki müthiş ağrı biraz azalana kadar uzun bir süre dinleniyordu. Süründüğünde acıdan ter içinde kalıyor, fakat dinlendikten sonra ağır da olsa inatla ilerlemeğe devam ediyordu.

(Devam Edecek)

● ÜLKEMİZDE SPORUN BAŞLICA SORUNU BİLİMSEL EĞİTİM VE EĞİTİCİ NOKSANLIĞI, TESİS YETERSİZLİĞİ VE BU NEDENLERE BAĞLI OLARAK SPORCU SAYISININ AZLIĞI OLARAK SIRALAYABİLİRİZ. BÜTÜN BU OLUMSUZ KOŞULLARA RAĞMEN ELİMİZDEKİ GÜCÜ EN İYİ BİÇİMDE DEĞERLENDİRMEK İÇİN KISA VADEDE ALINMASI GEREKEN EN YARARLI ÖNLEMLERİN BAŞINDA SPORCULARIMIZ KONDİSYONUNU ARTIRMAK GELMEKTEDİR. BEDEN TERBİYESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ÇALIŞMALARINI BU YÖNDE VE CİDDİ OLARAK YOĞUNLAŞTIRMALIDIR.

Spordaki başarısızlığın en büyük etkeni: KONDİSYON YETERSİZLİĞİ

Bugün modern anlamda çalışma denilince kondisyon gelişmesi ile beraber düşünülen bir program anlaşılır. Bunun başlıca unsuru da modern donatımlı salonlardır

Kondisyon sözcüğü son yılarda son çevrelerizimizde çok kullanılmakta. Ne yazıkki uygulaması yapılmamaktadır. Sporda ileri ülkeler bunun yararını çoktan anlamışlar ve başarılı ölmalarında kondisyon çalışmalarının payı çok büyüktür.

Ülkemizde sporun başlıca sorunlarını bilimsel eğitim ve geçici noksanlığı, tesis yetersizliği ve bu nedenlere bağlı olarak sporcu sayısının azlığı şeklinde sıralayabiliriz. Bütün bu olumsuz şartlara rağmen, elimizdeki gücü en iyi şekilde değerlendirmek için kısa vadede alınacak en yararlı önlem sporcularımızın kondisyonlarını arttırmaktır. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü zaman geçirmeden bilimsel araştırmalarını yaptırarak güç geliştirme merkezlerinin açılmasını sağlamalıdır.

Kondisyon yetersizliğinin en güzel örneklerini stadlarda, pistlerde, minderlerde, ringlerde görmekteyiz. Neden bizim futbol maçları Avrupa'da oynanan maçların kalitesine erişmiyor Neden bizim güreşçimizi müsabakanın sonunda hakem elinden tutup, minderden bitik bir halde kaldırıyor? Neden boksörlerimiz ilk raundlarda iyiler, son rauntlarda maçları veriyorlar? Neden bazı kişisel başarılar dışında atletlerimiz hep son sıraları paylaşıyorlar? İşte bütün bu olumsuz soruların cevabı «kondisyon yetersizliğinde» yatmaktadır. Bu çalışmalara önem verildiği zaman bizim sporcularımızın hızla iyi dereceler yapmağa başladıkları görülecektir. Türkiye'de bunun en güzel örneğini bir kaç sene önce Galatasaray'ı çalıştıran Brian Brich verdi. Takımın başına geçer geçmez güçsüz olduklarını görüp ağırlık çalışmalarına başlattı. Kondisyon çalışmalarına verdiği önemin semeresini Galatasarayı üç yıl üstüste şampiyon yaparak gördü. O dönemde Galatasaray Avrupa sahalarında da büyük başarılar elde etti.

Gücü arttırmak için kasa yük bindirilmesi gereklidir. Bunun elde edilmesi içinde bir dizi yöntem vardır ve en çok tutulanlarda şunlardır:

1 - Calishenics çalışmalar.

II - a- İsometrik çalışmalar. (Vücut ağırlığı ile)

II - b- Ağırlık isometrik çalışmalar.

III - İsoknetik çalışmalar.

IV - Madeni yaylar ve lâstik kablolar ile yapılan çalışmalar.

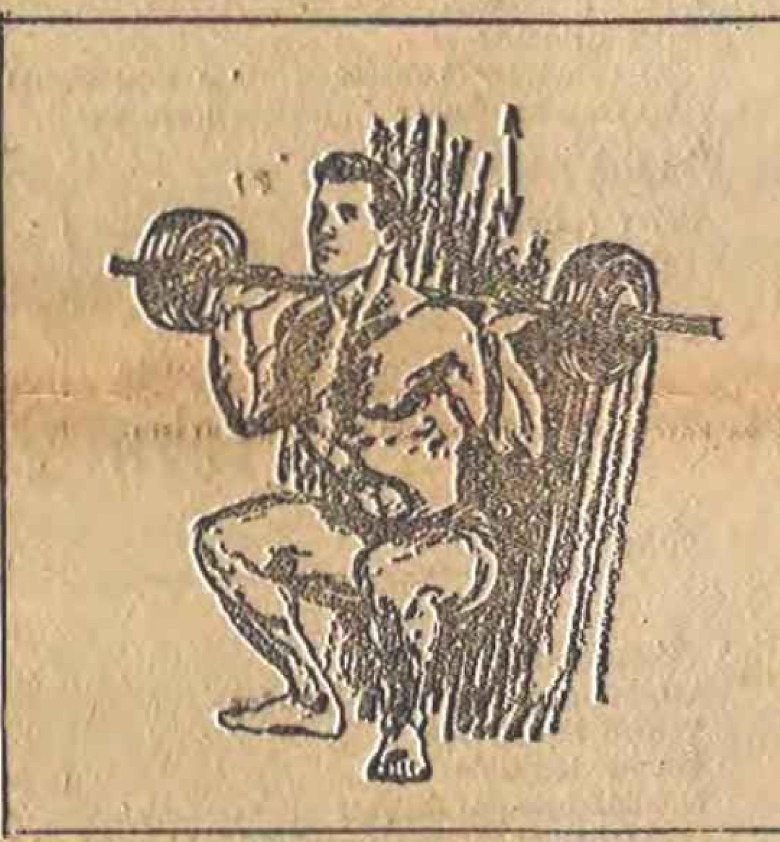
V - Ağırlık yapılan çalışmalar.

CALISTHENICS ÇALIŞMALAR

Push-up'lar, barfiks, sit-up (Mekik) ve bunun gibi kalisteniklerin kullanılan kaslara yüklediği ve böylece gücü arttırdığı doğrudur. Ancak ağırlık ve uzuv boyutlarındaki farklılıklar dolayısiyle her birey farklı bir yüklemeyle çalışmaktadır ve bu ağırlık farkları eksersizlerin hakkıyla yapılmasını önlemektedir. Örneğin: Şişman kişiler barfikste kendilerini bir kere bile çeekmezler. Bununla beraber kalisteniks program ağırlıkla yapılan kondisyon çalışmaları içinde yararlı bir şekilde kullanılabilir.

İSOKNETİK ÇALIŞMALAR

Bu tip çalışmalar çalışıcının çekerken veya iterken uygıta karşı uyguladığı kuvvete göre kendini ayarlayan bir aygıt yoluyla yapılır. Aygıt çalışıcının uyguladığı kuvvetin tam eş değerinde bir kuvvetle karşı koyar. Bu çalışmaların gerek grup gerekse bireysel temele dayanan ağırlık çalış malarında ek çalışma olarak yapılması tavsiye edilir.

İSOMETRİK ÇALIŞMALAR

İsometrik çalışmalar ağırlık olsun veya kendi vücut ağırlığı ile olsun, tek başlarına veya birlikte kondisyon çalışmaları için katı surette yeterli değillerdir. Madeni yağların lâstik kablolar ile yapılan çalışmalar içinde aynı şeyleri söyleyebiliriz. Bütün bu çalışmalar istenirse ağırlık kondisyon çalışmaları içinde kullanılabilir.

AĞIRLIK ÇALIŞMALARI

Yukarda da belirtilen ağırlıkla yapılan güç geliştirme çalışmaları kondisyonun temelidir. Kondisyonda başarının ta kendisidir. Ağırlık çalışmaları başlıca üç amaçla kullanılır. Birincisi bütün dünyada «halter» sözcüğü ile ifade edilen ağırlığı kaldırma çalışmalarıdır ve ne kadar çok ağırlık kaldırırsan o kadar iyidir. Koparma ve silkme denen iki temel harekette kaldırılan kiloların toplamı sporcunun derecesini tayin eder.

İkincisi insan vücudunu geliştirmek için kullanılan metotdur ve buna da «Bodybuilding» denmektedir. Bu iki tip çalışmada da kondisyon ve kuvvette artma olabilir. Fakat kondisyon yeterli değildir.

Üçüncüsü kondisyonu arttırmak için yapılan ağırlık çalışmalarıdır. Atletik performans için güç geliştirmenin tek ve en iyi yönte çalışmasıdır. Kuvvet, dayanıklılık, esneklik, çabukluk ve güç herhangi bir atletizm olayında önemli rol oynayan faktörlerdir. İşte bunların hepsi sağlam bir ağırlık çalışması programıyla geliştirilebilir.

Ağırlık çalışması çoğu zaman kendi içinde bir hedef olarak değil, daha çok hedef için bir yol olarak düşünülebilir. Öncelikle hedef mümkün olduğu kadar çok ağırlık kaldırmak değil, başka bir sporda uygulamak için kuvvetli ve gücü, dayanıklılığı arttırmaktır.

Ağırlık çalışması programının düzenlemesi, çalıştırılacak sporcuların yaptıkları branşa göre hazırlanması gereklidir. Güç, kuvvet ve dayanıklılığı geliştirme bakımından bütün sporlara ve yaşam süresince uygulanabilirliği olan ağırlık çalışmalarından daha iyi bir yöntem kesinlikle yoktur. Ağırlık çalışmaları bütün spor branşlarında hızı da arttırmaktadır. Bazı çalıştırıcılar incelemeden bunun tam tersini savunmaktaysalarda, ABD'de ülke çapında yapılan bilimsel araştırmalar sonucu ağırlık çalışmalarının hızı arttırdığını ispatlamışlardır.

Sporcularımızın çalışma isteği ve hırsı var. Fakat belli bir yerden sonra güçleri, dayanıklılıkları kesiliyor ve tabiidir ki, hırs yetmiyor. Çünkü, Kondüsyon tarifi kas gücü, dayanıklılığı, iskelet sisteminin kuvvetli olmasını, dolaşım, solunum, sindirim sistemlerini psikolojik yapıyı içeren bir komplekstir. Ağırlık çalışmasının gayesi bütün bu sistemleri güçlü bir hale getirmektir. Başarılı olmak istiyorsak bu çalışmalara derhal başlamasını sağlamalıyız.

SAHİBİ:
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER
YAZIŞLERİ MÜDÜRÜ: AYDIN ŞENESEN

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik Ve Neşriyat Ltd. Şti. Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL . 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak fark olarak sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ:
İstanbul Baskısı 100. TL Yayın İlanları 50 TL
Bütün Türkiye ve Avrupa santimi 200 TL

İstanbul'da 1 Mayıs'ta sokağa çıkmak yasak

(Baştarafı 1. Sayfada)

teri yürüyüşünü İstanbul'da yapma kararlarında diren-mektedirler.

2 — Ancak, ülkemiz ve milletimizin karşı karşıya bulunduğu tehlikeleri çok iyi değerlendiren ve Türkiye'nin üstündeki oynanmak istenen oyunların farkına varan yurtsever işçilerimizin büyük çoğunluğunu sinesinde toplayan sağduyu sahibi sendikalarımızın İstanbul'da 1 Mayıs günü bir miting yapılmasından vazgeçme kararları tak[illegible]le karşılanmaktadır.

3 — Buna rağmen şartlan[illegible]ılmış, devlet otoritesine [illegible]şkaldıracak kadar gözü ve kalbi kararmış sorumsuz kişilerin zayıf bir ihtimal dahi olsa 1 Mayıs 1979 günü yapabilecekleri her türlü eyleme karşı güvenlik kuvvetlerince alınmış önlemlere ilaveten, İstanbul il sınırları içinde genel güvenliğin ve kamu düzeninin korunması gereği olarak, komutanlıkça, 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasasının 3. maddesine istinaden

A — 30 Nisan 1979 Pazartesi günü saat 24.00 ile 2 Mayıs 1979 Çarşamba günü sabah saat 05.00 arasındaki süre içinde, komutanlıkça görevlerine devamı gerekli görülen kamu ve özel kuruluşlara mensup personel ile yurt dışına çıkacak yolcular hariç, kişilerin sokağa çıkmamaları.

B — Yeşilköy Hava Alanı, Sirkeci ve Haydarpaşa tren İstasyonları ile Deniz Yolları dış hat rıhtımlarında bekleyecek taksilere ilaveten, park yerleri ve miktarları Emniyet Müdürlüğünce saptanacak olan telefonlu taksiler, İstanbul ili içinde sokağa çıkma yasağı süresince banliyö treni, şehir hattı yolcu ve araba vapuru, tren, otobüs, troleybüs, minibüs, dolmuş, taksi kamyon vesair her türlü nakil aracının çalış[illegible]lması.

C — Diğer illerden gelecek yolcu taşıyan her çeşit kara taşıt araçları ile tek veya toplu yayaların 30 Nisan 1979 Pazartesi günü saat 18.00'den itibaren İstanbul il sınırlarından içeri girmeleri ve saat 24.00'den sonra çıkmaları

D — Sokağa çıkma yasağı süresinde yurt içi tren, vapur ve uçak seferleri ile İstanbul'a yolcu indirilmesi ve alınması, yasaklanmıştır.

4 — 30 Nisan 1979 Pazartesi günü sabah saat 06.00'dan itibaren kara taşıt araçları ile İstanbul'a girişler kontrola tabi tutulacak ve kayıt altına alınacaktır.

5 — Bu yasaklar çerçevesinde 3 0Nisan 1979 Pazartesi günü saat 24.00'den itibaren:

A — İstanbul'a Anadolu'dan gelen trenler Gebze'de, Edirne'den gelenler ise Çerkezköy'de, komutanlıktan verilecek hareket saatine kadar bekliyeceklerdir.

Yalnızca Avrupa'dan gelen trenler, Edirne'den itibaren hiçbir yolcu almadan İstanbul'a gelecek ve Avrupa yolcularını Sirkeci Garına indireceklerdir. Yolcular, komutanlıktan bildirilecek saate kadar garda kalacaklardır.

Avrupa'ya gidecek trenler normal programlarını aynen uygulayacaklardır.

B — Türk Hava Yolları dış hat seferleri ile yabancı hava yollarının İstanbul'a geliş ve gidişleri ve bunlarla bağlantılı iç seferler tarifelerine uygun olarak devam edecektir. Yeşilköy Hava Alanında yurt dışından gelip iç seferlere aktarma yapacaklar hariç, İstanbul'a girecek diğer yolcular komutanlıktan belirtilecek saate kadar Yeşilköy yolcu terminalinde bekleyeceklerdir.

C — Dış hat seferlerinden gelen Türk gemileri ile yabancı yolcu gemileri, rıhtıma yanaşacaktır, fakat komutanlıktan bildirilecek zamana kadar yolcularını indirmeyeceklerdir.

Yabancı gemiler ile Türk gemilerinden yurt dışı limanlara gidecekler normal programlarını aynen uygulayacaklardır.

D — Dış ülkelere tren, vapur ve uçakla gidecek yolcular, pasaport ve biletlerini güvenlik kuvvetlerine göstermek ve şehir içi ulaşımı için izin verilmiş telefonlu taksilerden yararlanmak suretiyle sokağa çıkma yasağından istisna edileceklerdir.

6 — Aşağıdaki hizmetlerin aksamadan sürdürülebilmesi için, İstanbul Valiliğinde açılan Sıkıyönetim İrtibat Bürosuna ilgili kurum ve kuruluşlarca en geç 30 Nisan 1979 Pazartesi günü saat 23.00'e kadar başvurularak, çalışmaları zorunlu personel ve araçlar için sokağa çıkma izin kartları alınacaktır:

A. Elektrik, havagazı ve su üretim kurumları,

B. Devlet Hava Meydanları İşletmesi, Türk Hava Yolları ve yabancı hava yolları ve bunların servis otobüsleri.

C. Meteoroloji teşkilatı,

D. Devlet Demir Yolları.

E. Deniz Yolları Dış Hat Seferleri ve Liman İşletmesi.

F. Hastaneler.

G. Ebeler ve sağlık memurları.

H. Nöbetçi eczaneler.

I. Kamu ve özel kuruluşlara ait ambülans servisleri.

J. Otellerin o gün için görevlendirilecek personeli.

K. Posta, telgraf ve telefon işletmesi.

L. Gazetelerin matbaa ve idarehaneleri ile günlük gazete bayi ve dağıtıcıları.

M. TRT Kurumu ve haber ajansları.

N. Fabrikaların teknik özellikleri nedeniyle duraksamasız çalışma zorunda oldukları İstanbul Valiliği Bölge Sanayi Müdürlüğünce onaylanmış üniteleri.

Yukarıda gösterilen kurumlar, personelini göreve getirip götürmek üzere gerekli aracı kendileri sağlayacaklardır.

7 — İstanbul içinde kitle taşımacılığı yapan kamu ulaşım araçları, emredildiğinde süratle hizmete girebilecek şekilde hazır bulundurulacaktır.

8 — İstanbul ili içinde özel ve resmi bütün hastanelerin acil servisleri takviyeli olarak hizmete hazır bulundurulacaktır. Hastaneler, vatandaşların acil ambülans isteklerini karşılayıcı önlemler alacaklardır.

9 — Ölüm halinde cenazeler 2 Mayıs 1979 günü defnedilecek şekilde en yakın hastane veya varsa cami veya mezarlık gasilhanesinde muhafaza edilecektir. Cenazelerin bu yerlere taşınması için ilçelerdeki emniyet amirliklerine veya özel ambülans servislerine telefon edilecek ve ilgililer bu hususta en ufak bir aksamaya meydan vermeyeceklerdir.

10 — 30 Nisan 1979 Pazartesi günü İstanbul'daki ekmek fırınları saat 21.00'e kadar sürekli çalışacaklar ve vatandaşlar bir gün sonrasının ekmek ihtiyaçlarını o günden gidereceklerdir.

11 — Yukarıdaki önlemlerden gün boyunca uygulanmasına komutanlıkça lüzum görülmeyenler, radyo ve televizyon yayınları aracılığı ile sayın İstanbul halkına gecikmeksizin duyurulacaktır.

12 — Yukarıda açıklanan istisnalar dışında sokağa çıkma yasağına mutlak surette uyulmasını, güvenlik kuvvetlerinin ikaz emirlerine kesin şekilde itaat edilmesini, güvenlik kuvvetlerine ve bilhassa askeri birliklere izinsiz 30 (otuz) metreden daha fazla yaklaşılmamasını, sıkıyönetim komutanlığı emrindeki bütün güvenlik görevlilerinin silah kullanma yetkisine sahip bulunduklarını son defa ilgililere ve sayın İstanbul'lulara hatırlatırım.

Necdet Üruğ
Orgeneral
1. Ordu ve İstanbul
Sıkıyönetim
Komutanı

Sıkıyönetim

(Baştarafı 1. Sayfada)

cılığına, Hak. Yzb. Osman Şimşek, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı yardımcı Askeri Savcılığına, Hak. Bnb İlhami Uğuryılmaz, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkeme Hakimliğine, Hak. Yzb. Ertan Uruga, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavir Yardımcılığına Dz. Bnb. Nafiz Kartal, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Yardımcı Askeri Savcılığına, Hak. Ütğm. Aykut Tuncay, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığına, Dz. Hak. Bnb. Osman Alpay Kaynak, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkeme Hakimliğine, Hak. Yzb Tarık Senkeri, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkeme Hakimliğine, Hak. Alb. Rıdvan Kaftan Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığına ve Hak. Ysb. Münip Emre Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı Adli Müşavir Yardımcılığına asıl görev yerleri ve ilişkileri saklı kalmak koşulu ile atanmışlardır.

Sözlük

(Baştarafı 5. Sayfada)

ir bilgilere dayanan ve kişinin toplumsal çevresi için de takınacağı aktif sosyalist tutumu temellendiren sosyalist toplumun en önemli eğitsel görevlerinden biridir. Dünya görüşüyle ilgili kanıların iletimi ve yaygınlaşması, benimsenmesi bu noktada belirleyici bir anlam taşır; çünkü dünya görüşüy

İzmir'deki törene katılım artıyor

(Baştarafı 1. Sayfada)

ma günü 1 Mayıs'ın kutlanmasının arifesinde tüm yurtta, özellikle büyük kentlerde güvenlik önlemleri artırılmıştır. Ankara'da dünden itibaren kentin merkezi yerlerine askeri timler yerleştirildi, helikopterlerle kontrol uçuşları yoğunlaştırıldı. Öğrenim kurumlarında güvenlik önlemleri artırılırken, kentin giriş ve ç[illegible]larında kontrol ve aramalar sıklaştırıldı, emniyet müdürlüğünde tüm izinler 1 Mayıs ertesine kadar kaldırıldı.

1 Mayıs gösterileri nedeniyle İzmir'de de güvenlik önlemleri büyük ölçüde artırılmıştır. İzmir'de polis izinleri kaldırılmış, Foça ve Bornova Jandarma Kom[illegible]ndo Timler alarma geçir[illegible]lmiş ve Ege Ordusuna bağlı diğer birlikler de destek görevi yapmak üzere hazır hale getirilmiştir.

Pekin'in kanlı izleri

(Baştarafı 3. Sayfada)

olanlar, teoriden pratik eylemde tecrübe kazan[illegible]ış kimselerdi.

Moskova'da çık[illegible]n «Pravda» gazetesinin muhabiri V. Skvertsov [illegible]ların, kadın ve çocuklarının hayatlarına hükmeden böyle bir adamı [illegible]. Bu adam, 448 kolordusu 50. birlik kumandanı 32 yaşındaki binbaşı Li Hepin'dir.

Dikmener'in

(Baştarafı 1. Sayfada)

sında dürüstlüğü ve çalışkanlığı ile tanındığını söyleyerek, onun genç yaşta ölümünden duyduğu üzüntüyü belirtmiştir. TGS İstanbul Şubesi Sekreteri Taylan Sorgun ise Dikmener'in barış için çalışan ve barış dolu bir dünya özlemi çeken bir kişi olduğunu söylemiştir.»

CHP üyelerinin

(Baştarafı 1. Sayfada)

onları tarafsızlıkla uygulayan devlet güçlerinin açıklamalarına rağmen, yapılmak istenmesinde gösterilen ısrarı sağduyu ile bağdaştırmak olanağı yoktur» denilmiştir.